

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2015–2016

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Martin Žilka

Islamistický terorismus jako bezpečnostní hrozba

Praha 2016

Vedoucí bakalářské práce:
Doc. Ing. Štefan Danics, Ph.D

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2015-2016

BACHELOR THESIS

Martin Žilka

ISLAMIST TERRORISM AS SECURITY THREAT

Prague 2016

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Doc. Ing. Štefan Danics, Ph.D

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 23. 2. 2016

Jméno autora: Martin Žilka

Poděkování

Chtěl bych poděkovat panu Doc. Ing. Štefanu Danicsovi, Ph.D za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce zdůrazňuje rozdíl mezi islámem a islamismem s tím, že islám představuje jako náboženství a islamismus jako politickou ideologii, která zneužívá islám pro své mocensko-politické cíle. V práci jsou analyzovány aktuální projevy islamismu, který k prosazení svých cílů užívá i násilí. V tomto ohledu je přiblížen elektronický džihád, sebevražedné útoky a aktivity Islámského státu. Bakalářská práce popisuje i stávající protiteroristickou politiku USA a EU, včetně protiteroristické politiky České republiky.

Klíčová slova

islám, islamismus, islamistický terorismus, protiteroristická politika, protiteroristické nástroje

Annotation

This Bachelor's thesis discusses the difference between Islam and Islamism. Islam represents a religion and a religious belief, where Islamism is a political ideology, which uses Islam to further its own political agenda, power and benefit. This thesis analyzes current manifestations of Islamism, which employs violence to promote its own political beliefs or goals. With respect to this, find a further discussion of Jihad, suicide attacks and other activities of Islamic State. In addition, the thesis describes an existing counter-terrorism policy of the United States of America and the European Union, including an anti-terrorism policy of the Czech Republic.

Keywords

Islam, Islamism, Islamist terrorism, counter-terrorism policy, counterterrorism tools

Obsah

ÚVOD	- 8 -
TEORETICKÁ ČÁST	- 9 -
1. ISLÁM A ISLAMISMUS	- 9 -
1.1 Islám.....	- 9 -
1.2 Islamismus	- 10 -
2 AKTUÁLNÍ PROJEVY ISLAMISTICKÉHO TERORISMU	- 19 -
2.1 Elektronický džihád.....	- 19 -
2.2 Sebevražedné útoky	- 21 -
2.3 Islámský stát.....	- 23 -
2.4 Zločiny IS.....	- 29 -
PRAKTICKÁ ČÁST	- 33 -
3. PROTITERORISTICKÁ POLITIKA USA A EU	- 33 -
3.1 Boj proti islamistickému terorismu ze strany USA	- 33 -
3.2 Protiteroristická politika EU	- 36 -
3.3 Protiteroristická politika ČR.....	- 41 -
ZÁVĚR	- 50 -
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	- 53 -
SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	- 54 -
OSTATNÍ ZDROJE	- 57 -

ÚVOD

V této bakalářské práci se chci zaměřit na aktuální globální bezpečnostní hrozbu, tj. islamistický terorismus. V dnešní době jsme svědci nekontrolovatelného násilí ve světě, které především páchají skupiny muslimských bojovníků, kteří vedou svůj „džihád“, tj. „svatou válku“, proti nevěřícím a proti lidem vyznávající jiné náboženství. Chtěl bych zde upozornit na možná rizika hrozící zejména Evropě ale i České republice, neboť tyto útoky jsou vedeny zejména proti „Západu“. V dnešní době, kdy Evropa řeší migrační krizi, tak vystupuje tato bezpečnostní hrozba o to naléhavěji.

Samotného čtenáře bych chtěl seznámit s tím, co je to vlastně islám, o co se opírá, zda jde skutečně o náboženství nebo je používán jako politická ideologie. Dále bych v této práci chtěl analyzovat aktuální projevy islamistického terorismu a přístupy ze stran Evropské unie a Spojených států amerických jako reakci na tento druh terorismu. Jako samotný bod bych zde chtěl rozebrat i přístup České republiky při eliminování islamistického terorismu.

Osobně si myslím, že islamistický terorismus je podceňován ale také zároveň i zneužíván světovými mocnostmi k prosazování svých ekonomických zájmů a tuto špinavou politiku překrývá zástěrka jako je boj proti terorismu a nastolení demokracie. V této souvislosti je také potřeba se zamyslet nad tím, kdo stojí za financováním těchto teroristických skupin a za jakým účelem. Zda se již zmínění džihádisté snaží jen o to, aby jejich náboženství bylo v celosvětovém měřítku to nesilnější a nejrozšířenější, anebo někdo z ústraní používá svoji dobře placenou armádu džihádistů k ovládnutí určitého území, kde je největší výskyt nerostného bohatství. Tím mám na mysli zejména „černé zlato“ ropu a plyn.

Cílem této bakalářské práce je čtenáři podat výklad o samotném pojmu terorismu, o jeho vývoji a dále o protiteroristické politice západních zemí. V úvodních kapitolách je podán výklad, nebo spíše srovnání pojmů islám a islamismus a jsou zde popsány jednotlivé typy terorismu. Zabývám se zde islamistickým terorismem, který je označován za aktuální globální hrozbu. Zbývá část práce se zabývá protiteroristickou politikou USA a Evropské unie a v závěru popisují získané informace tykající se protiteroristické politiky ČR.

TEORETICKÁ ČÁST

1. ISLÁM A ISLAMISMUS

Zde, v této kapitole bych chtěl čtenářům této práce nastínit aspoň ve zkratce, co je to vlastně islám a islamismus, aby bylo možné aspoň z části tuto práci pochopit. Samotná kapitola o islámu se vrací zpět do historie a pojednává o vzniku islámu

1.1 ISLÁM

Slovo samotné, islám, znamená Boží vůle. Zakladatel islámu byl Mohamed (*570), byl to kupec z Mekky. Pocházel z rodu Kurajšovců, který byl jeden z nejmocnějších rodů v Mekce. Arabský poloostrov byl v 6. a 7. století důležitou obchodní stezkou mezi Indií a Sýrií. Právě na jedné z těchto tras, na hidžázké cestě, ležela oáza a také bohaté město, které žilo převážně obchodem, Mekka. Vznik islámu se datuje zhruba okolo roku 610, kdy měl Mohamed první vidění (súra). Vypráví se, že spal jedné noci na pahorku zvaném Híra, nacházejícím se několik kilometrů od Mekky. Ve snu ke kupci přišel archanděl Gabriel (Džibríl) a řekl: "Přednášej!". Mohamed nechtěl. Gabriel musel přistoupit k radikálnějšímu řešení, násilně donutil Mohameda, aby přednášel. Z podobných zjevení je tvořen Korán (čtení, přednášení), což je kniha, která je základním pilířem islámu¹.

Islám požaduje naprosté oddání víře, vlastně slovo muslim znamená odevzdání se do Boží vůle. Není se tedy co divit, že muslimové rozšiřovali svá území, jelikož to jejich víra přikazovala. V roce 630 dobyl Mohamed Mekku a snažil se o jednotný arabský stát. 8. června 632 Mohamed umírá. V té době má už pozoruhodné úspěchy. Muslimové věří, že Mohamed byl poslední z Božích proroků. Dověřil dílo, jež započali velcí židovští proroci Abrahám, Mojžíš a Ježíš, že ukázal cestu k pravé víře².

¹ LUNDE, Paul. *Islám*. 2. Londýn: Dorling Kindersley Limited, 2002. 18s. ISBN 80-242-1093-2.

² LUNDE, Paul. *Islám*. 2. Londýn: Dorling Kindersley Limited, 2002. 22s. ISBN 80-242-1093-2.

1.2 ISLAMISMUS

Islamismus je hnutím s mnoha tvářemi, hlasy i ideologickými postoji. Pojem „islamismus“ je do značné míry synonymní s „politickým islámem“ a byl poprvé uveden do oběhu v 70. letech francouzskými politology zabývajícími se nárůstem náboženských politických hnutí v muslimském světě. Dodnes neexistuje všeobecně přijatelná definice islamismu. Pro některé je to ideologicky zatížený pojem, pro jiné analytická kategorie. Pro některé je to ideologie podobně jako třeba liberalismus, socialismus či nacionalismus. Pro jiné je to způsob vedení politiky, jenž byl omezen na určitou náboženskou interpretaci. A další islamismus považují za pouhou náboženskou manipulaci politiky. Užitečná výchozí definice nazývá islamistou toho, kdo věří, „že islám jakožto nauka o víře má cosi důležitého říct k tomu, jak by měla být řízena politika a společnost v současném muslimském světě, a kdo se zároveň snaží tuto ideu nějakým způsobem aplikovat“.

Ať už zní označování islamismu jakkoliv, jedná se v každém případě o širší pojem. Zahrnuje sunnitské i šíitské skupiny, národně-osvobozené hnutí, uskupení soustředící se téměř výhradně na domácí reformy, salafity i nesalafity, džihádisty i nedžihádisty, Araby i jiné národnosti atd.³ Tato různorodost pochopitelně vylučuje zevšeobecňování vnitřních dynamik islamistů, jejich operačních strategií či okamžitých i dlouhodobých cílů. Navíc se tato různorodost projevuje i uvnitř jednotlivých islamistických uskupení. Například Muslimské bratrstvo, byť v literatuře tak bývá často zobrazeno, není jednotným aktérem. Pojem islamismus také nemusí mít nutně negativní konotace. Měl by být neutrální. Pojmy „islamismus“ a „islamista“ byly ovšem monopolizovány médii a dostaly značně extremistický nádech, který je zpravidla asociován s násilím. Islamismus se zrodil ve velmi specifickém a historickém kontextu, kdy došlo k rozpadu chalífátu, ukončení evropského kolonialismu a nárůstu totalitních ideologií (komunismu a nacionalismu)⁴.

³ EICHLER, J.: *Terorismus a války v době globalizace*, 2 doplněné vydání, Nakladatelství Karolinum, Praha 2010, ISBN 978-80-246-1790-9.

⁴ BERÁNEK, Ondřej. Islamismus a arabská povstání - transformace nebo kontinuita? *Svět kolem nás: Nový orient*. Praha: Academia, 2014, **2014**(2), 2-12.

5 pilířů islámu

Myšlenka, že islámská víra se opírá o pět základních principů, se objevuje nejprve v *Sáhihu* al-Bucharího. Jsou to vyznání víry, modlitba, almužna, půst a pout'. V 10. století se jim již běžně říkalo (arkán) islámu.

ŠAHÁDA (vyznání víry)

Šaháda je islámské vyznání víry „Není boha kromě Boha, Muhammad je Posel Boží (La iláha illá lláh, Muhammadun rasúlu lláh). Slovo šaháda znamená právnický „Svědectví“ a pronést tuto formuli arabsky s vážným úmyslem a před kvalifikovanými svědky stačí k tomu stát se muslimem. Toto jednoduché prohlášení vyjadřuje závazné přijetí poselství islámu, Abú Hanífa, zakladatel hanafíjské školy podává definici, Víra se vyhlašuje jazykem, vnímá, jako myslí a poznává její srdce ⁵.

SALÁT (modlitba)

Je pět denních modliteb: při úsvitu, v poledne, odpoledne, při západu slunce, večer. Křesťanské pojetí modlitby není zcela ztotožnitelné s islámskou. Vedle obřadů hadždže představuje modlitba prakticky jedinou závaznou podobu islámské bohoslužby. Není nějak užitečné detailněji porovnávat obě formy rozmluv k Bohu, ani zkoumat, která zastává ve své doméně vyšší důležitost. Ačkoliv islámská víra má méně bohoslužebných úkonů, neznamená to, že je v islámu kladen větší důraz na modlení, než tomu je u křesťanství. Je ovšem zajímavé, že islámská modlitba je devótní, bohobojný projev, který se ale nedá srovnat s prosebnou modlitbou, která je bližší křesťanskému pojetí. Čistě soukromou, prosebnou „modlitbu“, která sice není vázána žádnými předpisy, islámský svět zná, ale není to modlitba v křesťanském slova smyslu. Arabsky je označována za du'á. Podoba této modlitby je spíše záležitostí tradice. V Koránu je v různých souvislostech modlitba zmíněna, ale hlavním návodem jsou modlitební počiny Muhammadovi. Náležitosti modlitby jsou přísně závazná pro každého muslima, který dosáhl dospělosti a je duševně a tělesně zdravý. Modlitba je platná pouze, jsou-li splněny určité podmínky. Podmínky, bez kterých modlitba není platná, jsou: čistota těla, místa a šatů, náležitě odění, zaujetí správného modlitebního směru, znalost modlitebních časů a zbožné předsevzetí. Navíc aby byla modlitba platná,

⁵ LUNDE, Paul. *Islám*. 2. Londýn: Dorling Kindersley Limited, 2002. 29s. ISBN 80-242-1093-2.

musí také být odříkána celá v arabštině. Modlitba se koná zásadně bez obuvi, čistota místa, šatu a těla vychází ze zásad taháry. Muslim se může modlit sám nebo ve skupině dalších věřících. V pátek odpoledne by se měl zúčastnit společné modlitby v mešitě. Po předčítání Koránu následuje kázání pronášené z minbaru (vyvýšená kazatelna). Pak se všichni, stojíce za imámem začínají modlit čelem k prázdnému výklenku (mihráb), který určuje směr Mekky. Během vyznávání své víry komunikují muslimové s Bohem bez prostředníků. Islám nepotřebuje kněze ani papeže. Modlení se pochopitelně nemusí konat jen v mešitě, jestliže nějaké jiné místo splňuje dané podmínky, může se modlit kdekoliv, ačkoliv se samozřejmě každý muslim nejspíš modlí ve skupině a v mešitě. Dále jsou důležité modlitební časy, které jsou sice v Koránu naznačovány, ale jejich přesný počet a závazné stanovení času jejich konání pochází zřejmě z dob pravověrných chalífů. Podle sunnitských právních škol je muslim povinen se modlit pětkrát denně. První je salát al-fadžr (modlitba za úsvitu), následuje polední (salát az-zuhr), salát al-‘asr, při západu slunce salát al-maghrib a v noci po vyhasnutí posledních červánků salát al-išá‘. Modlitební časy jsou podle astronomických propočtů sestavovány do kalendářních tabulek. Žijete-li v islámské zemi, není vůbec obtížné si zjistit, kdy nastal čas k modlení. Hlavně hlasově kultivovaný a melodicky vytříbené volání muezzina (hovorově až slangově někdy označovaného jako Bilál) vás upozorní na to, že je čas k modlitbě. V některých zemích se na tomto upozorňování podílí i televize a rozhlas⁶.

ZAKÁT (almužna)

Důraz na záslužnost dobročinnosti provázal islámské učení od samého počátku. Ježíš rovněž pokládal almužnu vedle půstu a modlitby za třetí výraz zbožného života. Ačkoliv se dobrovolné almužny s plynoucí dobou měnily po Muhammadově smrti v pravidelnou daň, Korán zdůrazňuje, že věřící mají dávat jako almužnu jen to, co jim přebývá. Dávat almužnu patří k základům islámu. Dobročinnost je formou pobožnosti. Zakát je povinný, jako byl ve středověku desátek a vybíral se v pevných sazbách podle zámožnosti každého. Šarí‘a určila jeho výši 10% sklizně či 2,5% příjmů. Podle klasického práva se zakát odvádí každoročně z určených druhů majetku, pokud překračují stanovenou hranici (nisáb). Zakát lze odevzdat přímo těm, komu má

⁶ LUNDE, Paul. *Islám*. 2. Londýn: Dorling Kindersley Limited, 2002. 30s. ISBN 80-242-1093-2

případnout, správnější je svěřit ho k rozdělení úřadům. Dnes už pochopitelně není tak snadné stanovit konkrétní procenta a čísla. Dříve to prostě byl velbloud, nějaká ta nadbytečná ovce, pár ramů zlata či stříbra, nebo určité množství zemědělských produktů. Dnes je sice úplně jiná doba, majetek nabyl mnoho forem a moc nespočívá jen v zemědělském potenciálu, avšak ve vědomí muslimů zakát zaujímá stále místo jako jeden z pilířů⁷.

SAWM (půst)

Půst začíná novoluním po ukončení předchozího měsíce ša'bánu. Jedná se o devátý měsíc lunárního kalendáře, který je uveden v Koránu jako měsíc každoročního půstu. V tomto měsíci byl seslán Korán a začala Muhammadova prorockví, jsa poprvé osloven Bohem skrze Džibríla (Gabriela). Tento třicetidenní půst byl zaveden Muhammadem na jaře v Medíně roku 624 namísto jednodenního půstu, připomínajícího starší židovský zvyk. Touto úpravou se islám odlišil od křesťanských a židovských způsobů postu. Povinnost půstu platí pro všechny osoby, které si to mohou dovolit. Dovolit si to může každý dospělý jedinec (báligh), který je duševně ('áqil) a tělesně (qádir) zdravý. Děti jsou vedeni k půstu zhruba od deseti let, ale zpočátku se jedná spíše o jakousi „seznamovací proceduru“, kdy například drží poloviční půst. Záleží samozřejmě na jednotlivých rodinách. Dospělost je z vědeckého i společenského hlediska neuzavřená kapitola, v arabském světě je každopádně člověk považován za dospělého zhruba od osmnácti let. Povinnosti půstu jsou zproštěni nemocní, staří lidé, těhotné a kojící ženy, lidé na cestách a ti kdo konají těžkou fyzickou práci. Muslimové, kteří žijí v severních částech Ameriky nebo Evropy, kde je v létě bílý den až neúnosně dlouhý, mají také určité úlevy. V takovýchto případech je přípustné se řídit poměry na jižnějších rovnoběžkách, kde leží mateřské země islámu (zhruba od úrovně Bělehradu). Pro přerušení a opětovné obnovení půstu jsou směrodatné časy západu a východu slunce. Není problém se časově orientovat, protože všechny sdělovací prostředky vždy upozorní na čas k započetí jídla (iftár-často datle s vodou) a opětovný začátek půstu. Před každým postním dnem by měl věřící vyslovit zbožné předsevzetí (níja), nebo alespoň (obzvlášť podle Málíkovy školy) na začátku ramadánu. Zanedbané postní dny se nahrazují později (qadá') a byl-li půst zanedbán bez platného důvodu,

⁷ LUNDE, Paul. *Islám*. 2. Londýn: Dorling Kindersley Limited, 2002. 31s. ISBN 80-242-1093-2

musí navíc věřící vykonat kajícíny skutek dostiučinění (kaffára). Mimo ramadán islám předpisuje půst jako kaffáru při některých proviněních. V této souvislosti bohatá právní literatura rozebírá, které dny jsou pro půst nejvhodnější a které nikoli. Například se nedoporučuje se postit v pátek a je zakázáno se postit o obou velkých svátcích. Vhodnými dny v týdnu jsou pak pondělí a čtvrték. V době půstu je zakázáno jíst a pít, nesmí se kouřit a jedinci se skálopevnou vůlí si odepřou pohlavní styk a náboženští horlivci dokonce údajně ani nepolykají. Důležité je také konání dobrých skutků a člověk by se měl vyhnout rozepřím a nevypustit z úst žádné pomluvy a neslušné řeči a odepřít svému uchu jejich poslech. Pro cizince a pro jinověrce platí, že by neměli jíst, pít či kouřit (nebo provádět cokoli co je proti ramadánu) na veřejnosti, čemuž se většina podřizuje přirozeně na základě slušného vychování. Mnozí dokonce přistoupí na zvyky spojené s ramadánem, aniž by se samozřejmě museli nutně stát muslimy. Moderní islámská publicistika vyzdvihuje morální hodnoty půstu a zdůrazňuje jeho zdravotní prospěšnost. Ramadán je měsícem sebezapření i radosti, půst je nejen cvičení vůle, ale také projevem solidarity s chudými. To je v podstatě hlavní charakteristika tohoto měsíce. Nutno ještě dodat, že v období ramadánu jsou noci značně rušné a živé, protože pracovní dny jsou přizpůsobeni požadavkům ramadánu⁸.

HADŽDŽ (Pout')

„A Bůh uložil lidem pout' k chrámu tomuto pro toho, kdo k němu cestu může vykonat“ Pout' do Mekky navazuje na staré předislámské zvyky, které byly Muhammadem začleněny do islámu od druhého roku hiždry. Tento přístup zdůvodnil vírou, že Ka'bu kdysi vystavěl prorok Ibráhím se synem Ismá'ílem jako místo návštěv a útočiště pro lidi. Povinnost vykonat alespoň jednou za život pout' do Mekky je platná pro všechny muslimské muže i ženy, kteří si tuto pout' mohou ze všech hledisek dovolit. Tato povinnost neplatí pro ženy bez manžela či mužského příbuzného, který by ji doprovodil a také neplatí, není-li cesta bezpečná. Povinnost této poutě je možné za určitých podmínek „předat“ na dědice, který je povinen ji vykonat. Korán dosti rozlišuje malou pout' ('umru), kterou lze vykonat kdykoliv jako záslužný čin, ale hadždž představuje pout' v určených dnech měsíce dhú-l-hidždža. Povinnost a obřady v Mekce jsou v obou případech v podstatě totožné. Před vypravením na cestu musí muslim

⁸ LUNDE, Paul. *Islám*. 2. Londýn: Dorling Kindersley Limited, 2002. 32s. ISBN 80-242-1093-2

provést jakousi osobní zpověď, napravit všechny dluhy a provinění a zabezpečit rodinu na dobu své nepřítomnosti. Vlastní hadždž začíná sedmého dne měsíce dhú-l-hidždža kázáním v chrámu Ka'by (al-masdžid al-harám, které podává výklad obřadů. Poutí vrcholí 10. dne měsíce dhú-l-hidždža. Tento den se slaví jako Velký nebo obětní svátek (al-'íd al-kabír) Podle sunny je obětován beran nebo koza a maso se rozdává jako almužna. Věřící si před vstupem do Mekky (kam je spolu s Medínou zakázán vstup nemuslimům) obleče poutní šat, sestávající ze dvou (některé zdroje uvádějí pouze jeden) nesešitých bežešvých pruhů bílé látky, která nechává pravé rameno odhalené. Tento šat, stejně jako stav zasvěcení při pouti a při modlitbě, nazývá ihrám. Ženy se zahalují do šatu, který zakrývá i jejich hlavy, muži si hlavu holí. Jako obuv slouží nanejvýše sandály, chránící chodidla. Při různých obřadech i při přechodu mezi obřadními místy je charakteristické volání: Labbajka, Alláhumma, labbajka („Tobě k službám, Bože, tobě k službám“). Po příchodu do Mekky poutník musí sedmkrát obejít Ka'bu (tawáf), přičemž se většina snaží políbit černý kámen nebo se jej alespoň dotknout, byť by to bylo jenom holí. Následuje rovněž sedminásobný běh (sa'j) mezi pahorky Safá a Marwa mimo obvod mešity. Tento běh má připomínat, zde kdysi Ibráhím bezradně hledal vodu pro synka Ismá'íla, umírajícího žízní. Vodu z pramene Zamzam, která díky Džibrílovi vytryskla, považují někteří poutníci dodnes za uzdravovací. Velbloudí karavany jsou dnes nahrazeny jedním z největších a nejmodernějších letišť, Džidyy, které je schopné přijmout 120 letadel denně. Před druhou světovou válkou se počet účastníků poutí pohyboval ročně kolem sedmdesáti tisíc. Roční počet poutníků dnes činí zhruba dva milióny lidí. O „velkém hadždži“, nastávajícím vždy po sedmi letech, kdy 10. dhú-l-hidždža připadne na pátek, je počet poutníků obzvláště impozantní. Tato čísla však nejsou příliš směrodatná, protože vyjadřují jen „dovolený“ počet poutníků. Saudská Arábie totiž stanovuje počet poutníků, který je únosný a jejich počet by se podstatně zvýšil, kdyby žádná omezení nebyla.⁹

Džihád jako šestý pilíř víry

Džihád je v současnosti stále častěji skloňován, a proto si zaslouží, aby se mu věnovala pozornost. Ačkoli islám má skutečně pouze pět pilířů víry, džihád

⁹ LUNDE, Paul. *Islám*. 2. Londýn: Dorling Kindersley Limited, 2002. 24-26s. ISBN 80-242-1093-2.

je některými šíitskými skupinami považován za šestý sloup islámu, ačkoliv po formální stránce tomu tak není. Problém s tímto slovem je už v jeho překladu, protože může znamenat jak „úsilí o dobro“ tak „boj o víru“, „boj s nevěřícími“ stejně jako „potlačení nevěřících“. Islám rozlišuje dva druhy džihádu. Jedná se o velký džihád a malý džihád. Rozlišení vychází z Prorokova hadísu. Ve velkém džihádu se snaží ve víře a míru muslim překonávat zlo, které je v každém člověku a cestu k tomuto popisují jednotlivé sůry. Malý džihád je mnohem kontroverznější. Je to „zákonná válka“, která na rozdíl od velkého džihádu není individuální, nýbrž kolektivní činnost. Válku musí legálně vyhlásit Chalífa. Nepřítel musí být nevěřící, jejichž území hraničí s islámským. Před útokem musí být napřed vyzváni ke konverzi k islámu. Když souhlasí, začlení se do obce věřících. Když ne, jsou dvě možnosti. Jsou-li vojensky poraženi, zajatci případnou jako kořist vůdci. Z movitého majetku se vyčlení pětina pro chudé a zbytek kořisti je rozdělen mezi válečníky. Ženám a dětem se nesmí ublížit. „Vlastníci písma“, původně židé a křesťané, ale později i další skupiny s Písmem, mají privilegovaný status a smějí i nadále praktikovat svoje náboženství za podmínky, že budou platit daň z hlavy, *džizju*.

Každý muslim je v tomto případě povinen účastnit se tohoto boje, a když padne jako bojovník za svatou věc, ihned se dostává do nebe. Muhammad sám označoval bojový džihád za malý džihád. Zřejmě tím chtěl zdůraznit, který ze dvou má přednost. Nutno podotknout, že dnešní moderní islám bojový džihád nehlasá a plně podporuje velký džihád¹⁰.

Tajul Urus: *„Pravý význam džihádu je takový, nic nepotlačovat a vyvinout každé úsilí a vytčeného cíle dosáhnout nucením sebe samého. Existují tři druhy džihádu, totiž bojovat proti nepříteli všemi silami, odvrátit všechny jednomu dané možnosti v nepřátelství k Satanovi a snažit se o to nejlepší, aby byly satanské plány v tomto světě nadobro zmařeny, a usilovat o komplexnost v boji proti sobě samému. Verš svatého koránu: „A usilujte o Alláhovu věc, jak oni má být usilováno“ (súra 22, verš 79) zahrnuje všechny tři druhy džihádu“.*¹¹

¹⁰ LUNDE, Paul. *Islám*. 2. Londýn: Dorling Kindersley Limited, 2002. 34s. ISBN 80-242-1093-2.

¹¹ HÜBSCH, Hadayatullah. *Fanatičtí bojovníci ve jménu Alláha, kořeny islámského teroru*. Praha: Naše vojsko, 2002. 41s. ISBN 80-206-0609-2.

Islamismus jako politická ideologie

Pod označením politický islám rozumíme politická hnutí v islámském světě, vzniklá ve 20. století, jejichž přední osobnosti dokázaly vyvinout svébytnou politickou doktrínu, islamismus. Můžeme jej považovat za soudobou politickou ideologii, jež zažívá v islámském světě posledních 20–30 let dynamický rozvoj a poutá pozornost badatelů, politiků i médií. Je třeba neslučovat islamismus jako politickou ideologii s islámem, který je náboženstvím více než jedné miliardy lidí na tomto světě. Zde je otázkou, zda za „politický“ nemůžeme označit islám jako celek, tj. zda islamismus není jen prostým pokračováním staleté tradice islámských nábožensko-politických hnutí. Islám totiž nezná křesťanské rozlišení světské a církevní moci. Důvodů je několik. Jako hlavní důvod bychom mohli označit fakt, že islám nezná ani instituci církve. Jeho duchovní nejsou součástí nějaké formální instituce, jak je tomu u jejich křesťanských protějšků. „Islám nemá formálně žádné kněžstvo. Neodděluje oficiálně církev od společnosti, právě tak jako neodděluje církev od státu. Na rozdíl od jiných civilizací, o kterých se to tvrdí, nemá islám u náboženského ani u politického dvora žádné exemplární centrum, které by člověku vytyčovalo nějaký ideál.

Islamismus je politickou ideologií, která nabízí alternativní cestu pro muslimské země, v nichž selhaly pokusy o více či méně levicovou, liberální či konzervativní cestu rozvoje. Tímto programem je reislamizace, nebo jinak řečeno, návrat k islámu časů proroka Muhammada a prvních čtyř chalífů, prostřednictvím nastolení „islámského řádu“ (*nizám islámi*). Avšak politickým islámem jsou často označovány i myšlenkové proudy, aktivní v muslimském světě, které se od islamismu v mnoha směrech liší, třebaže jejich cíl je podobný (*islámský řád*).¹²

Ale pozor islamismus není islám! Islamismus je vskutku široký a nejasný pojem. Na jedné straně spektra pod něj spadají modernističtí reformátoři, kteří mají stejné nebo velmi podobné názory jako evropští sekulární liberálové, jen k nim došli „islámskou“ cestou, dále vládnoucí politické strany, se kterými má česká vláda regulérní vztahy (např. strana Spravedlnosti a rozvoje v Maroku a v Turecku nebo Nahda v Tunisku), ale také militanti a teroristé z Hamásu, Hizballáhu, al-Káidy nebo Islámského státu. Islamističtí extrémisté přitom chovají k tzv. umírněným islamistům velkou nevraživost. Al-Káida opakovaně napadá MB ze zrady. Islamistická vláda v Maroku nechává

¹² MÜLLER, Z. *Islám a islamismus: dilema náboženství a politiky*. Praha, 2010. 126s. ISBN 978-80-200-1818-2

pronásledovat a ničit buňky Islámského státu. Nahda v Tunisku a vládní islamisté v Turecku válčí s islamistickými extrémisty.

Jistě, někdo může namítnout, že umírnění islamisté a militantní islamisté jsou dvě stránky jedné mince. Nakonec, byl to Sajjid Qutb, jeden z vůdců MB, jehož knihy se staly povinnou četbou teroristů z al-Káidy a dalších extrémistů. Někdo může dále namítnout, že se islamisté liší pouze v taktice, ale jejich cíl je totožný, pouze jedni k němu chtějí dojít okamžitě a druzí postupně. To jsou platné argumenty. Podceňují ale vnější a vnitřní dynamiku tzv. islamistických hnutí. V podstatě ve všech tzv. umírněných islamistických hnutích dochází k velkému pnutí mezi převážně mladou a pragmatickou generací a často konzervativním vedením. To, že se některé organizace vzdaly před dekádami násilí a začaly soutěžit v politické aréně, sebou nese zásadní dopady. I kdyby šlo jen o taktický manévr a snahu zneužít politické instituce zevnitř, ty samé instituce a politické procesy mají sklony měnit nejen chování aktérů, ale i jejich přemýšlení.

Tento proces „domestikace“ politického islámu směrem k alternativě křesťansko-demokratických stran v Evropě je ale vysoce závislý na lokálních podmínkách a není nezvratný. Uzavře-li se politický prostor pro umírněné islamistické strany, je pravděpodobné, že se část jejich členů zradikalizuje a přesune k extrémistům. To se ostatně děje dnes v Egyptě. Do hry vstupují i různé regionální mocenské zájmy. Muslimské bratrstvo představuje politickou hrozbu zejména „tvrdým“ monarchiím z oblasti Perského zálivu, jejichž legitimita je udržovaná kastou duchovních, kteří si na oplátku užívají nejen přepychu, ale i velkého vlivu na veřejný život. Odtud se právě bere snaha emirátského korunního prince paralyzovat Muslimské bratrstvo, byť on sám by mohl být považován ještě za většího islamistu kvůli výše popsanému recipročnímu vztahu s oficiálními islámskými učenými. Naopak Katar, další absolutistická monarchie v oblasti, je známý podporou Muslimského bratrstva. Ta se ale omezuje na působení bratrstva mimo katarské území. To jen ilustruje složitost věci a také fakt, že politické cíle jsou jasně nadřazené náboženským rozvahám.

2 AKTUÁLNÍ PROJEVY ISLAMISTICKÉHO TERORISMU

Každá aktivita se nějakým způsobem na venek vždy projevuje. V tomto případě se v této kapitole chci zaměřit na aktuální projevy islamistického terorismu. Chci zde zmínit nástroje nejčastěji používané islamistickými teroristy k dosažení jejich konkrétních cílů. V tomto případě mluvím o násilí, podněcování k násilí, vzbuzování strachu apod. Analýzou teroristických útoků islamistů jsem došel ke třem zásadním hrozbám, kterým bych chtěl následně věnovat pozornost. Jedná se o dva zásadní projevy islamistického terorismu a jednu teroristickou organizaci (nyní asi nejvýznamnější). Mám tím na mysli elektronický džihád a sebevražedné útoky. Jako další projev islamistického terorismu bych chtěl zmínit Islámský stát. Organizaci, která byla OSN, západními zeměmi ale také Arabskou koalicí (muslimské státy jako je Suadská Arábie, Katar, SAE, Egypt, Írán a další) označena jako teroristická.

2.1 ELEKTRONICKÝ DŽIHÁD

Svůj virtuální boj nazývají islamisté elektronický džihád. Na specializovaných internetových stránkách, které se ve velké míře vyrojily v posledním období, se radikálové specializují na organizování a koordinaci elektronických útoků proti americkým, izraelským a dánským internetovým portálům. Jediné, co musí zájemce o vstup do této anonymní války udělat, je zaregistrovat si adresu v Iráku či Pákistánu a mít běžný počítač, který by zvládl počítačový útok. Mezi nejslavnější útoky patřilo napadení stránky dánského deníku Jyllands-Posten, který urazil muslimy tím, že v září 2005 na svých stránkách zesměšnil proroka Mohameda. Je to internetová verze džihádu - můžete nastavit viry, které zaútočí v přesně stanovený moment. Nedávná zpráva nadace American Jamestown Foundation zjistila, že program s názvem Electronic Jihad, verze 1,5 je běžně dostupný na stránce <http://www.al-jinan.org>. Jeho součástí je i instalace lišty, díky které se při zapnutí počítače účastník automaticky připojí na kalendář útoků, který mu určí přesná data, časy a cíle elektronické ofenzívy. Na radikálních islamistických fórech najdete sekce, které jsou virtuálním ekvivalentem návodu na výrobu bomby. Jak zaútočit na internetu. To se stalo součástí základního výcviku džihádistů. Profesor politických věd na prestižním pařížském Institut d'Etudes

Politiques Jean-Pierre Folia, který napsal knihu *Les Frontieres du Jihad* (Hranice džihádu), označil rozvoj v tomto směru za působivou džihadizací islámských zemí. Před deseti lety se dalo stáhnout ze sítě internet sotva několik krvavých videí z Čechenska či Alžírsko. Dnes nacházíme na internetu minimálně stejně obscénní věci zcela běžně, protože se masově distribuují. Od svého vzniku v roce 2003 sesbírala a nabídla Globální islámská mediální fronta kolem 500 videí. Není pochyb o tom, že tyto stránky mají dvě úrovně. Druhou, mimořádně dobře zaheslovanou, a první, do které se dostane každý a která velmi znepokojivým způsobem živí a podporuje propagandu, která má ničivý dopad na západní svět.¹³ Například po neuvážených prohlášeních papeže Benedikta XVI. na stranu muslimů se několik skupin snažilo napadnout internetové stránky Vatikánu. Způsobily však jen malé škody, jelikož tento portál má mimořádně vysokou ochranu. Norský specialista Thomas Hegghammer prohlásil, že elektronický džihád nepředstavuje až takovou hrozbu. Zatím neproběhl ani jeden elektronický útok, který by způsobil fyzickou škodu. Existuje množství případů, při kterých islámští radikálové zrušily internetové stránky, zejména izraelské. Ani jeden z těchto útoků nezpůsobil fyzickou likvidaci přístrojů či trvalejší výpadek sítě. Nejsou větší než kterýkoliv jiný hacker na síti. Neexistuje důvod, proč by měly být islámští radikální hackeři kompetentnější, než běžní hackeři například z východní Evropy. Nejsou nebezpečnější proto, že jsou to džihadisté. Mají technická omezení jako všichni ostatní, takže ani velká ideologie jim nepomůže udělat víc, než kdokoliv jiný. Ale to neznamená, že by západní civilizace neměla být na pozoru.

Džihád na sociálních sítích:

Videa a fotografie s podřezáváním hlav naražených na kůly – to vše na účtech (Facebook či Twitter) nejen Islámského státu obvykle vydrží několik dnů a dříve i týdnů. Do doby, než v publiku převáží místo radikálních fanoušků pobouření Evropané a Američané, jejichž četná hlášení závadnosti vedou k odstranění obsahu a většinou (ale není to pravidlo) k zablokování účtu. Islamisté si vzápětí založí nový a jede se dál, pořád dokola.

Nabízí se logická otázka, proč jejich profily nezablokuje sociální síť z vlastní iniciativy, resp. rovnou neznemožní jejich založení. Ne snad, že by bylo v lidských

¹³ HODNÝ, Jiří. Islamisté online. *Vojenské rozhledy* [online]. Brno: Univerzita Obrany, 2009 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/islamiste-online>

silách kontrolovat denně všechny ty miliardy účtů. Jenže Facebook umí rozpoznávat kromě textu i obsah fotografií – tuto jeho schopnost proslavila aféra s automatickým odmazáváním snímků odhalených ženských poprsí, proti čemuž protestovaly kojící matky. Rozhodně pro něj není tedy problém zamezit nahrávání fotografií uřezaných hlav nebo rovnou vlajky Islámského státu.

Jediné, čím lze tuto „neschopnost“ racionálně vysvětlit, je prostý fakt, že to zvedá sledovanost. Ostatně Česko a Británie se nyní pohoršují nad tím, že jistý obchod se zbraněmi použil do reklamy snímek Brita těsně před tím, než mu džihádista prořízl hrdlo. Média otiskují tuto reklamu, dříve známou jen čtenářům jednoho časopisu, s neuvěřitelným gustem. Milióny lidí jí sdílí a v komentářích se samozřejmě pohoršují, jak je to nechutné. Přeci nedopřejeme islamistům či drzému obchodníkovi to zklamání, že jejich obsah budeme bojkotovat, ignorovat a dál nešířit.

2.2 SEBEVRAŽEDNÉ ÚTOKY

Jedná se o velmi extrémní projev **džihádu**. V současné době je v médiích pojem džihád obecně používán jako synonymum pro pojem „svatá válka“. Je pravdou, že tento termín má i tento význam. Tedy, že součástí celé množiny významů, které s sebou tento pojem přináší, je i ozbrojené šíření víry v Aláha. Je to jeden z významů, ale nikoliv jediný význam. Nejsilnější stránkou sebevražedných atentátníků je jejich schopnost splynout s davem a jejich nízký profil až do okamžiku útoku. Další značnou výhodou je velmi nízká nákladovost takového útoku. A jako nejdůležitější je zde potom psychologický prvek. Pokud tedy shrneme uvedené výhody, pak je jasné, že nasazení sebevražedného atentátníka je velmi efektivním taktickým rozhodnutím. Vyrobit si v dnešní dobu vestu s výbušninou není zase až tak složité. Na internetu se již objevovaly návody, jak takovou vestu vyrobit. K výrobě takové vesty bylo zapotřebí kus filcu, výbušná látka a iniciátor. Dále teroristé do těchto vest vkládají nejčastěji kovová ložiska, hřebíky či jiné kovové části aby byl následek co nejničivější.

Známý izraelský expert a konzultant NATO v otázkách boje s terorismem Yoram Schweitzer definuje „*sebevražedný teroristický útok jako politicky motivovaný, násilný útok spáchaný sebe si uvědomujícím jednotlivcem (...), který aktivně a úmyslně*

*způsobuje sebeodpálením svoji vlastní smrt, jakož i smrt jím vybraných cílů. Pachatelova zajištěná smrt je podmínkou úspěchu jeho mise."*¹⁴

Luca Ricolfi a Paolo Campana z univerzity v Turíně rozšiřují pojetí sebevražděného útoku koncepcí sebevražděné mise: „*Sebevražděnou misí chápeme útok proti nepřátelskému cíli, při kterém jeho činitel nemá šanci utéct nebo zachránit se*", a dodávají, že jejím „*rozhodným prvkem (...) je jistota pachatelovy smrti, nikoli prostředky použité při provedení útoku. Nemá žádný význam skutečnost, že pachatelova smrt je zapříčiněna pachatelem samotným, nebo reakce ostatních: důležitým bodem je, že akce nepřipouští žádnou naději na přežití pachatele. Definice tak vylučuje extrémní riziko misí, ale zahrnuje různé formy útoků, které se odlišují od sebeexploze, zejména pak všechny druhy akcí, které nepromýšlejí plán útěku*¹⁵.

Sebevražděné útoky jsou typické zejména pro islámské prostředí. Již ve školách se děti učí o jakém si „mučednictví“. Samy neznají ani význam tohoto slova, ale už od mala chtějí být mučedníky. Takto jsou totiž označováni lidé, kteří se na veřejnosti odpalují ve jménu Aláha. Bohužel děti k tomuto jsou dle mého názoru využívány, neboť ještě v mladém věku nejsou schopny rozpoznávat různé aspekty a následky tohoto „Mučednictví“. Již v minulosti například v Afghánistánu byla zadržena teprve osmiletá holčička navlečená do sebevražděné vesty. Tato však byla odhalena dříve, než se stačila odpálit. Můžeme polemizovat nad tím, zda toto děvče bylo tak morálně vyspělé a racionálně se nad tímto mohlo zamyslet, nebo zda byla k tomu donucena. Dále je třeba uvést, že například evropské děti mají za vzory např. sportovce, rockové či filmové hvězdy apod. Naopak děti vyrůstající v „agresivní“ formě islámu mají za vzor mučedníky. Jejich fotografie vidí v televizi, na plakátech na ulici a dále vidí úctu k rodinám mučedníků a pravděpodobně oni chtějí pro svoje rodiny něco podobného. To však ještě nemají přesně ponětí o tom, co je vlastně smrt. Dále můžeme navázat na 13. 11. 2015 na útoky v Paříži. Zde útočilo několik lidí, kdy minimálně jeden z atentátníků byl mladistvý. Bohužel jeho motiv k takovému činu se již bohužel, nedovíme.

¹⁴ SCHWEITZER, Yoram. Suicide Terrorism: Development and Characteristics, ICT, Herzliya, Israel 21. 2., 2000 [přednáška na mezinárodní konferenci Countering Suicide Terrorism].

¹⁵ RICOLFI Luca, CAMPANA Paolo. Suicide missions in the Palestinian area: a new database. International Peace Research Institute, Oslo, 2004.

Vymezení pojmu sebevražedného terorismu v současnosti provází značný zmatek, který souvisí s vymezením pojmu terorismus, jenž sám však podléhá pestrým a protikladným výkladům. Mnoho autorů dokonce rezignovalo na vypracování obecněji platné definice a snaží se nesystematicky a bez vzájemných interakcí postihnout charakteristické rysy sebevražedného terorismu. A někteří zase spojují sebevražedné teroristické útoky pouze s aktivitami organizace al-Ka'ida. Dlužno dodat, že pojem sebevražedného terorismu tvoří podkategorii pojmu terorismus, jehož definice není zatím univerzálně akceptována. Jinak řečeno, definici pojmu sebevražedného terorismu nutně řídí definice pojmu terorismus. A nejen z tohoto důvodu je nutné, aby odborné úsilí o vymezení terorismu nepolevovalo a navíc mělo ambici ho postihnout co nejuniverzálněji. Silnou námitkou proti konstruovatelnosti univerzální definice terorismu je skutečnost sebepojetí, totiž že s jednoznačně pejorativním slovem terorismus většina organizací takto označovaných odmítá být spojována. A nadto: v určitých společnostech jsou aktéři útoků označováni jako „mučedníci“, „hrdinové“ nebo „bojovníci za svobodu“. Dále připomeňme, že aktivisté na obou stranách bojů v Belfastu sami sebe popisovali coby „příslušníky polovojenských organizací“. V Indii vůdce sikhského separatistického hnutí zase prohlásil, že dává přednost označení „militantní“ a označení „terorista“ prý nahradilo nálepku „čarodějnice“ a slouží dnes jako výmluva umožňující pronásledovat ty, kteří nejsou v oblibě. Jeden z mužů spojených se sítí al-Ka'idy prohlásil, že slovo „terorista“ je tak „zmatené“, že je nelze užívat bez mnoha upřesnění. Obdobný názor vyjádřil i jeden z nejvyšších vůdců hnutí Hamás. Někteří autoři v tomto ohledu připomínají, že terorismus není sám o sobě politickým hnutím či ideologií, ale taktikou či metodou, která je politickými skupinami například na Blízkém východě používána k dosažení nejrůznějších cílů.¹⁶

2.3 ISLÁMSKÝ STÁT

Sunnitští islamisté 29. června 2014 vyhlásili na ovládaných územích chalífát (vládu hlavy muslimské obce) pod názvem Islámský stát (IS). Do čela chalífátu se postavil vůdce IS abú Bakr Bagdádí, alias chalífa Ibráhím. IS ještě v roce 2015

¹⁶ DANICS, Š. A TUČEK, L. *Opravdu rozumíme současné epidemii sebevražedných teroristických útoků? Vojenské rozhledy č.2/2008. s.18-30.*

na severu a východě Sýrie a na severu a západě Iráku ovládal převážně pouštní území o rozloze na cca 300.000 km², přičemž letos v lednu ovládal území asi desetkrát menší. Ozbrojenci z IS ale operují i ve východní Libyi, na egyptském Sinajském poloostrově, v dalších částech Blízkého východu či na severu Nigérie. IS je sunnitská radikálně-islamistická organizace, v minulosti napojená na teroristickou síť Al-Káida. Hlavní sídlo IS je nyní v syrském městě Rakka. Po bombardování města Rakka spojeneckými vojsky a Ruskem se však dle oficiálních zpráv vedení přesouvá do iráckého Mosulu. Za teroristickou skupinu IS označila OSN, EU, Británie, USA, Austrálie, Kanada, Rusko či Indie, ale i řada muslimských zemí (Indonésie, Malajsie, Turecko, Saúdská Arábie či Egypt). V řadách IS bojují v Iráku a Sýrii tisíce bojovníků, odhady se pohybují od několika tisíců až ke 200.000 bojovníkům. V hnutí jsou zástupci salafistických hnutí, některých sunnitských kmenů i bývalí vojáci z armády dřívějšího iráckého prezidenta Saddáma Husajna.

IS podle odborníků několikrát změnila název, v roce 1999 si říkala Džamáa at-Tavhíd, později Bilád ar-Ráfídín a poté Islámský stát v Iráku a Levantě (ISIL). Od června 2014 se nazývá Islámský stát (IS).

V Iráku IS operoval zhruba od roku 2004, hlavní ofenzíva IS se ale odehrála loni. Po několikadenních bojích obsadili loni 9. června bojovníci IS severní provincii Ninive a poté ovládli velké oblasti i v provinciích Kirkúk, Anbár a Saláhaddín. Koncem června 2014 začali kontrolovat hranice se Sýrií a Jordánskem. V lednu 2015 vytlačila irácká armáda IS z provincie Dijála, která leží severně od Bagdádu, a v březnu z města Tikrít, metropole provincie Saláhaddín (asi 160 km severně od Bagdádu). Ozbrojenci z IS ale v květnu dobyli město Ramadí (správní centrum provincie Anbár) ležící asi 110 kilometrů západně od Bagdádu.

V polovině loňského července získali povstalci z IS kontrolu také nad řadou významných míst v Sýrii, přičemž už od ledna 2014 ovládali provincii Rakka. Koncem srpna 2014 se pod vládou IS nacházela asi třetina syrského území. V polovině září 2014 zahájila IS mohutnou ofenzívu na severu Sýrie (zejména na kurdské město Kobani na syrsko-tureckých hranicích), v lednu 2015 ale kurdské jednotky bojovníky IS z Kobani vytlačili (v bojích zde zahynulo na 1600 lidí). V březnu 2015 obsadilo konkurenční radikální sunnitské hnutí An-Nusra, které se hlásí k teroristické organizaci Al-Káida, provincii Idlib na severozápadě Sýrie u hranic s Tureckem. Radikálové z IS

pak v květnu 2015 dobyli pouštní město Palmýra, zařazené na seznam ohrožených památek UNESCO, a měli pod kontrolou více než polovinu území Sýrie, šlo ale spíše o řídko obydlené oblasti (95.000 km² v devíti provinciích - Homs, Rakka, Dajr az-Zaur, Hasaká, Hama, Halab (Aleppo), Damašek, Damašek město a Suvajda).

Začátkem srpna 2014 dobyl IS některá města v severoirácké oblasti, kterou obývali především příslušníci kurdské náboženské menšiny jezídů. Těm dali ultimátum, aby buď přestoupili na islám, nebo je čeká smrt. Poté začal mohutný exodus jezídů, ale i křesťanů ze severu Iráku. V pátek nejspíš vytlačily IS ze severoiráckého Sindžáru, odkud byli jezídové vyhnáni, oddíly iráckých Kurdů. V srpnu 2014 zveřejnil IS první video, na kterém zabili zahraniční rukojmí. Od té doby byla takto zabita řada dalších rukojmí.

Letecké útoky USA na IS v Iráku začaly 8. srpna 2014, na cíle IS v Sýrii 23. září. Zatímco k leteckým úderům v Iráku se k USA připojila řada evropských zemí, v Sýrii podporovaly USA některé arabské státy. 27. září 2015 pak zahájila na pozice IS v Sýrii letecké útoky i Francie a 30. září i Rusko.

Islámský stát má podle prezidenta Miloše Zemana stejnou povahu jako nacistické Německo počátkem 30. let a hrozí superholokaust se stovkami milionů mrtvých. Použití vojenské síly proti IS požadoval po Kongresu i americký prezident Barack Obama v letošním poselství o stavu unie. Podle loňské zprávy OSN se IS dopouští "systematických a do očí bijících porušení" mezinárodního práva, popravuje civilisty, páchá sexuální útoky na ženy a dívky, provádí únosy a cílené útoky na politické i náboženské vůdce a zabíjí děti. IS ve snaze vymazat stopy přítomnosti neislámských kultur také proslul ničením kulturních památek, kupříkladu v srpnu 2015 zničili v historickém městě Palmýra Belův chrám, asi nejznámější památku v místě zapsanou na seznamu světového dědictví UNESCO¹⁷.

Islámský stát historie

Za vznikem ISIL se musíme ohlédnout zpět do historie směrem na východ do Afghánistánu. Sovětská válka v Afghánistánu byl významný konflikt studené války probíhající v letech 1979–1989 mezi sovětskými intervenčními jednotkami spolu s afghánskou komunistickou vládou a mezinárodními povstaleckými skupinami

¹⁷ Wikipedie: *Islámský stát* [online]. 2011, 26. 11. 2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Isl%C3%A1msk%C3%BD_st%C3%A1t

mudžahedínů usilujícími o svržení komunistické vlády a vyhnání Sovětů. Povstalci byli trénováni v sousedním Pákistánu a Číně, zároveň byli podporováni pomocí v hodnotě miliard dolarů ze Spojených států amerických, Saúdské Arábie, Spojeného království a dalších zemí. Desetiletí trvajícím konflikt způsobil exodus jednoho milionu Afghánců do Pákistánu a Íránu. Státisíce afghánských civilistů byly zabity v důsledku konfliktu. Kromě materiální pomoci CIA pomohly zprostředkovat i volání a výzvy okupovaných Afghánců po společném džihádu (v původním významu: úsilí za udržení islámských tradic) muslimů (nejen) okolních zemí, ve kterých toto náboženství hrálo hlavní roli. Výzvu postupně vyslyšelo a na bojiště se dostalo několik tisícovek bojujících muslimů z celkem 32 zemí, zejména Blízkého Východu. Bojů na straně mudžáhídů se mimo jiné údajně zúčastnily i pákistánské speciální jednotky, tzv. Černí čápi, převlečení za afghánské mudžahedíny. S vládou USA a zejména CIA v té době úzce spolupracovala Pákistánská koordinující zpravodajská služba ISI (Inter-Services Intelligence); samotný Pákistán pak zajišťoval logistiku a přesun mudžahedínů na bojiště. Spolu s koncem války a stahováním sovětských vojsk ustala stejně rychle mezi lety 1988 a 1989 i podpora mudžahedínů ze strany Spojených států. Náhle nastalé „mocenské vakuum“ nad zpustošeným Afghánistánem vyplnily různé jednotlivé (a bohatě vyzbrojené) mudžáhéďínské frakce, mezi kterými se následně rozpoutal boj o moc, který trval dalších cca 7 let a mezitím přerostl do rozměrů občanské války. Neutěšená situace v zemi pro tu většinu muslimů-mudžahedínů, která se po odražení sovětské okupace vrátila k obyčejnému životu, vyústila přibližně v roce 1994 ve vznik Tálibánu. (no a samozřejmě též Al-Káidy) Řada členů Al-Káidy se totiž rekrutovala z arabských mudžáhídů, kteří v té době bojovali proti okupačním sovětským vojskům. K podpoře Al Káidy se připojil Usáma bin Ládín, který zasílal pomoc ze sousedního Pákistánu. Po odchodu sovětských vojsk tak v zemi zůstaly velké skupiny bojovníků, které byly velmi dobře vyzbrojeny a kvalitně vycvičeny v boji. S řadou z těchto mudžáhídů navázal Usáma bin Ládín kontakt a nabídl jim místo v nově vznikající ryze islámské organizaci Al-Káida. Došlo tak kuriózně k situaci, kdy se americké zbraně obrátily proti Američanům a západní Evropě a dodnes jsou některé z nich součástí výzbroje arabských teroristů. Al-Káida za svůj prioritní cíl pokládala nastolení ryze muslimských států (např. chalífátů) na celém Arabském poloostrově a šíření islámské víry do jiných zemí. Za svého hlavního nepřítele přitom označuje USA, které viní

z drancování arabského ropného bohatství a snahu o dosažení rozhodujícího vlivu v této oblasti. Osočují však i řadu evropských zemí, především Velkou Británii z výrazné podpory amerických vojenských operací, díky čemuž údajně nebudou váhat teroristicky útočit na evropské cíle¹⁸.

Samotnému IS se dostalo poprvé globální pozornosti v červnu 2014, kdy její jednotky obsadili severoirácký Mosul a na několik dní kontrolovaly i nedalekou největší přehradu v Iráku. Úspěch IS, která měla do té doby pouze lokální zaměření, překvapil mnohé. U jiných zase potvrdil naplnění jejich nejhorších obav. Mezi těmi, kteří nebyli překvapeni, bylo mnoho současných nebo bývalých zpravodajských důstojníků a analytiků. Ti roky sledovali postupný přerod jedné extrémistické organizace až do dnešního Islámského státu.

Celý zrod IS začal na konci 20. století, kdy v Iráku začala působit organizace komplikovaným a nám neznámým názvem **Skupina pro monoteismus a džihád**. V roce 2004 v reakci na koaliční invazi do Iráku se vůdce této organizace přihlásil k následování Usáma bin Ládina a název se změnil na **Al-Káida v Iráku** (dále jen AQI). Vůdcem Skupiny pro monoteismus a džihád, a následně i AQI, byl jordánský saláfista Abú Musa al-Zarkáví. Ten byl zabit v roce 2006, když po několika měsících získávání informací jednotkou speciálních operací, známou jako Účelové uskupení 145, dva letouny F-16 shodily dvě púltunové bomby na dům, kde se skrýval. Tato ztráta ale AQI nezastavila. Zarkáví byl nahrazen egyptanem Abú Ayyub al-Masrím a necelé čtyři měsíce potom se AQI připojila ke "koalici" zvané **Mudžáhedínská rada šúry (MSC)**. MSC sdružovala nejméně šest sunitských extrémistických organizací, které společně v říjnu 2006 vyhlásily **Islámský stát v Iráku (ISI)**. Uskupení ISI působí i současnosti – i když v značně jiné podobě. Vůdcem ISI byl v letech 2006-2010 **Abú Abdulláh al-Rašíd al-Bagdádí**, vlastním jménem Hamíd Dawud Mohamed Chalíl al Záwí. Ten byl v dubnu 2010 zabit při společné operaci irácké a americké armády¹⁹.

Po krátkém období byl zvolen jeho nástupce - **Abú Bakr al-Bagdádí**. Právě tento muž, opět nesoucí válečné jméno '**al-Bagdádí**' je nyní hlavní postavou IS a po smrti Usáma bin Ládina nejhledanějším teroristou na zemi.

¹⁸ Al-Qaeda. In: *Ynetnews.com* [online]. Israel: Wibbitz, 2011 [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: <http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-3478471,00.html>

¹⁹ Iraq crisis: Fighting in Tikrit after 'caliphate' declared. In: *Bbc.com* [online]. London: BBC, 2014 [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-28092840>

Kalif Ibrahim, jak zní jeho královské jméno, stojí podle analýzy zveřejněné v New York Times v čele dvou institucí IS - **tříčlenné válečné rady** a **osmičlenné vlády**, která má na starosti finance, rekrutování nových členů, propagandu atd. Jemu osobně podléhá také dvanáct guvernérů, kteří spravují jednotlivé provincie. Tito guvernéri, kteří se nazývají 'wali', jsou často odpovědní za vedení některých operací, ale také za řízení jim svěřeného území²⁰.

Armáda a zbraně IS

Může se zdát trochu nemístné mluvit v případě organizace jako IS o armádě. Je však potřebné uznat, že jednotky, které dokázaly za několik málo týdnů obsadit velkou část severního Iráku, si takové označení zaslouží. Při odhadované síle 50 000 bojovníků v Sýrii a 30 000 v Iráku by jakékoliv jiné označení bylo podceňováním. A právě bojovníci a oddíly IS v Iráku jsou tou částí, která si to nejvíce "zaslouží". Podle analýz zpravodajských organizací v USA a v západní Evropě značnou část této armády vedou sunničtí důstojníci bývalé armády Saddáma Husejna. Těm po nastolení nového režimu (šíitská vláda v Bagdádu) nebylo umožněno opět vstoupit do armády. Tito důstojníci a velitelé přinesli do celé této směsi něco nového. Do větší části institucionálního balíku zkušeností s povstaleckou válkou a teroristickými operacemi přinesli menší část, týkající se plánování operací a jejich vedení. Přinesli také znalosti a zkušenosti z vedení výcviku. Bývalí důstojníci tvoří většinu polních velitelů armády IS. Mají zde svou silnou pozici, na rozdíl od vládní rady, kde většina členů pochází ze zahraničí. Zbraně i munice pocházejí z velké části ze skladů irácké a syrské armády, které IS obsadilo a vyrabovalo. Některé zbraně s sebou přinesli i bojovníci ze zahraničí - ze Saudské Arábie, z USA, Ruska, Tuniska, Belgie, Číny a jiných států. Další ze zbraní pocházejí z jiných konfliktů např. z občanské války v Libyi, ale také z občanské války v bývalé Jugoslávii²¹.

Financování IS

²⁰ Iraq crisis: Fighting in Tikrit after 'caliphate' declared. In: *Bbc.com* [online]. London: BBC, 2014 [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-28092840>

²¹ RAJKOVIČ, Ondrej. IS-Islámský stát. *Www.armadinoviny.cz* [online]. Praha: armadinoviny.cz, 2014, 29.9.2014 [cit. 2016-01-07]. Dostupné z: <http://www.armadinoviny.cz/is-islamsky-stat.html>

Sebelepší výzbroj a výstroj se někdy zničí a je nutné ji nahradit. K tomu je třeba stabilní přísun financí. A ten existuje díky tomu, že IS kontroluje několik ropných polí a je zapleteno do několika dalších aktivit, které jim vynášejí zisk. Jednou z takových aktivit je sexuální otrokářství a pašování lidí. Hlavním příjmem je ale produkce a prodej ropy. Ten IS vynáší stovky milionů dolarů a je největší nadějí chalífátu na Středním východě pro upevnění jeho stability a časem také i získání legitimacy. Nedávné útoky spojenců a Ruska se vedly mimo jiné na rafinerie patřící IS²².

Pokud okolní státy budou závislé na ropě produkované ropnými poli, které kontroluje IS, potom se ale budou velmi negativně stavět proti jakékoliv snaze eliminovat tato ropná pole.

Na toto téma již několikrát ruský prezident Putin nařkl zejména Turecko respektive přímo i rodinu tureckého prezidenta Erdogana, že od IS nakupují levnou ropu a tím přímo podporují teroristy z IS.²³

2.4 ZLOČINY IS

Na území islámského chalífátu je údajně přísně dodržováno islámské právo šaría. Podle Mezinárodního svazu muslimských učenců jsou ale některé kroky IS nekompatibilní s právem šaría. Podle svazu není zabíjení a mučení nevinných lidí, jehož se IS dopouští u svých odpůrců, nic než zločin. Islámský stát například také zveřejňuje natočená videa poprav svých odpůrců, které využívá pro zastrašování a k propagandě. Mnoho z nich provedl například britský občan Mohammed Emwazi známý jako Džihádista John.

Islámský stát se dopouští násilí na etnických a náboženských menšinách v Iráku a Sýrii, včetně Turkmenů, Kurdů, křesťanů či šíitů. Při útoku Islámského státu a jeho spojenců z řad syrské opozice na alavitské vesnice v syrské provincii Lakátija zahynulo v srpnu 2013 několik stovek civilistů. OSN vyhodnotila útoky Islámského státu

²² RAJKOVIČ, Ondřej. IS-Islámský stát. *Www.armadinoviny.cz* [online]. Praha: armadinoviny.cz, 2014, 29.9.2014 [cit. 2016-01-07]. Dostupné z: <http://www.armadinoviny.cz/is-islamsky-stat.html>

²³ Putin obvinil Ankaru ze spolupráce s IS. Je to pomluva, tvrdí turecký prezident. *Www.rozhlas.cz* [online]. Praha: Český rozhlas, 2015, 1.12.2015 [cit. 2016-01-07]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/svet/_zprava/putin-obvinil-ankaru-ze-spoluprace-s-is-je-to-pomluva-tvrdi-turecky-prezident--1559608

na náboženskou menšinu jezídů jako pokus o genocidu. V severoiráckém městě Sindžár a jeho okolí přišlo o život až 5000 jezídů při masakrech a útěku okolo 150 000 jezídů před postupem Islámského státu v srpnu 2014, tisíce jezídských žen a dívek byly bojovníky Islámského státu znásilněny a odvečeny do otroctví.

Islámský stát se dopustil mnoha dalších zločinů, například v červnu 2014 jeho bojovníci popravili 1700 zajatých šíitských iráckých kadetů u Tikritu, v srpnu 2014 popravili 250 zajatých syrských vojáků po dobytí základny Tabka, v listopadu 2014 povraždili přes 630 příslušníků sunnitského arabského kmene Albu Nimr v irácké provincii Anbár jako odplatu za jeho podporu irácké vládě a v květnu 2015 povraždili 400 lidí po obsazení syrského města Palmýra. Od počátku roku 2014 zahynulo v Iráku v bojích s Islámským státem přes 15000 civilistů²⁴.

Islámský stát se také dopouští kulturních zločinů, kdy otevřeně ničí starobylé památky s odůvodněním, že jde o pohanské modly, ke kterým se lidé modlí místo k Alláhovi. V muzeu v Mosulu tak jeho stoupenci zničili až tři tisíce let staré asyrské a akkadské sochy nevyčísitelné hodnoty. Vypálili také zdejší knihovnu s 8000 vzácných svazků a se vzácnými artefakty, univerzitní knihovnu nebo divadlo. V provincii Anbár také vypalují knihovny a zničili tak už 100 tisíc svazků. Část ale propašovali za hranice a prodali.

Teroristické útoky islamistů podle počtu obětí

31. 10. 2015 – Islámský stát se přihlásil, k útoku na letadlo Airbus A321 ruské společnosti Kogalymavia na egyptském Sinajském poloostrově. **224** obětí. Příčina neštěstí by dle vyjádření ruských expertů a vyšetřovatelů bomba na palubě letadla (v prostoru pro cestující)²⁵

20. 3. 2015 - Série sebevražedných atentátů na šíitské mešity v hlavním městě Jemenu Saná **140** obětí²⁶.

²⁴ MIKA J, O.: *Současný terorismus*, Nakladatelství Triton, Praha 2003, ISBN 80-7254-409-8.

²⁵ Islámský stát se přihlásil k útokům na letadlo s ruskými turisty. *Eurozpravy.cz* [online]. Praha: Active Solutions s.r.o., 2015, 31.10.2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: <http://zahranicni.eurozpravy.cz/afrika/135808-islamsky-stat-se-prihlasil-k-utoku-na-letadlo-s-ruskymi-turisty/>

²⁶ Bombové útoky na mešity v Saná si vyžádaly desítky mrtvých. *Ceskenoviny.cz* [online]. Praha: ČTK, 2015, 25.3.2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/bombove-utoky-na-mesity-v-sana-si-vyzadaly-desitky-mrtvych/1195159>

13. 11. 2015 – Islámský stát se přihlásil k sérii teroristických útoků v Paříži. Tyto si vyžádaly nejméně **130** mrtvých a přes 300 zraněných²⁷.

1. 7. 2015 - útoky na vojenská stanoviště v Egyptě – nejméně **100** obětí, zejména vojáků, policistů, ale i civilistů. K akci se přihlásila skupina Ansar Bajt al-Makdis, tato je napojená na Islámský stát²⁸.

10. 10. 2015 – V turecké Ankaře došlo k sebevražedným atentátům dvou pachatelů. Při útoku bylo **95** lidí zabito a nejméně 245 osob bylo zraněno. K útoku se přihlásil Islámský stát.

11. 5. 2013 - Při dvou pumových explozích v tureckém Reyhanli u hranic se Sýrií zahynulo **52** lidí a 140 dalších osob bylo zraněno; v oblasti žije mnoho syrských uprchlíků. Podle některých informací stáli za útokem bojovníci organizace Islámský stát²⁹.

20. 2. 2015 – Při sériích atentátů na východě Libye přišlo o život nejméně **45** lidí. K útokům se přihlásil Islámský stát, respektive jeho místní odnož³⁰.

12. 11. 2015 - **44** mrtvých civilistů si vyžádaly sebevražedné útoky spáchané na jižním předměstí Bejrútu. Atentát byl zrealizován v oblasti ovládaném šiitským Hizballáhem. K útoku se přihlásil Islámský stát, proti kterému Hizballáh bojuje v Sýrii po boku prezidenta Bašára Asada³¹.

26. 6. 2015 - V tuniském letovisku Sús postřílel tuniský mladík na pláži a u bazénu hotelu **38** lidí a nejméně 40 dalších zranil. Z toho 30 obětí bylo z Británie. Policie atentátníka na místě útoku zastřelila³².

²⁷ Teroristické útoky na šesti místech v Paříži minutu po minutě. *Lidovky.cz* [online]. Praha: MAFRA a.s., 2015, 14.11.2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/teroristicke-utoky-na-vesti-mistech-v-jednu-noc-pariz-je-v-soku-pvs-/zpravy-svet.aspx?c=A151114_135607_In_zahranici_mct

²⁸ Islamisté zabili na Sinaji až desítky egyptských vojáků. *Tyden.cz* [online]. Praha: EMPRESA MEDIA a.s., 2015, 1.7.2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/afrika/islamiste-zabili-na-sinaji-az-desitky-egyptskych-vojaku_347843.html

²⁹ Tureckem oťřásly pumové útoky, u hranic se Sýrií zemřely desítky lidí. *Zpravy.idnes.cz* [online]. Praha: MAFRA a.s., 2013, 11.5.2013 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/pumove-utoky-v-tureckem-reyhanli-dq8-/zahranicni.aspx?c=A130511_152523_zahranicni_ert

³⁰ Atentáty v Libyi mají 45 obětí, jsou odvetou za nálet. *Novinky.cz* [online]. Praha: Borgis a.s., 2015, 20.2.2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/362200-atentaty-v-libyi-maji-45-obeti-jsou-odvetou-za-nalet.html>

³¹ Atentát IS v Bejrútu si vyžádal 41 mrtvých a 200 zraněných. *Lidovky.cz* [online]. Praha: MAFRA a.s., 2015, 20.11.2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/atentat-v-bejrutu-si-vyzadal-23-mrtvych-a-100-zranenych-f97-/zpravy-svet.aspx?c=A151112_181810_In_zahranici_ELE

³² V tuniském letovisku zaútočil terorista, zemřely desítky lidí. *Zpravy.idnes.cz* [online]. Praha: MAFRA a.s., 2015, 26.6.2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: [pravy.idnes.cz/utok-na-hotel-v-tuniskem-sousse-dnj-/zahranicni.aspx?c=A150626_133940_zahranicni_ert](http://zpravy.idnes.cz/utok-na-hotel-v-tuniskem-sousse-dnj-/zahranicni.aspx?c=A150626_133940_zahranicni_ert)

12. 1 . 2016 - Istanbulským náměstím Sultanahmet v úterý otřásl sebevražedný atentát. **10** lidí zemřelo, patnáct bylo zraněno. K útoku se přihlásil Islámský stát.

14. 1. 2016 - Při sebevražedném atentátu došlo k úmrtí **7** lidí v Indonéské Jakartě, k útoku se přihlásil Islámský stát. Útok byl cílen na turisty a bezpečnostní složky.

PRAKTICKÁ ČÁST

3. PŘÍSTUPY ZE STRAN USA A EU K ISLAMISTICKÉMU TERORISMU

Zde bych chtěl nastínit přístupy ze stran západních mocností jako je USA a EU. Žijeme v době, kdy civilizované státy jsou ovládány médii a civilizovaní lidé ve velké míře nemají na dnešní dění ve světě svůj vlastní ucelený názor. Lidem jsou podstrkovány informace, že proti teroristům bojují zejména Spojené státy americké, které chtějí dosáhnout míru, bojují zejména za demokracii a lidská práva. Je tomu opravdu tak?

Myslím si, že každý aspoň trošku racionálně smýšlející člověk musí vidět, že USA vedou jakou si bojovou kampaň pouze ve prospěch vlastních, zejména ekonomických zájmů. V posledních 20 letech, když se ohlédneme zpět, USA vedlo války zejména v zemích, kde se nacházelo nějaké nerostné bohatství (zejména ropa a zemní plyn). Většinou v případech, kdy USA neměly mandát OSN, došlo k situaci, že armáda USA vpadla do vybrané země a pod záminkou míru, striktního dodržování lidských práv a budování demokracie zde svrhla režim a rozbombardovala zde strategicky důležité cíle.

V poslední době mohu zmínit Afghánistán, Irák, Libye. Nyní je na řadě syrský prezident Bašar Assad. Proto se asi nemůžeme divit, že zejména USA jsou nepřitelem číslo 1 muslimských radikálů. Ale to už přecházím do oblasti jiného tématu.

3.1 BOJ PROTI ISLAMISTICKÉMU TERORISMU ZE STRANY USA

Koncepční pojetí aplikované zvláště ze strany USA spočívající v základní tezi vyjádřené slovy “s teroristy se nejedná, s teroristy se bojuje”, aplikující nekompromisní postoj k terorismu, zásadní odmítání jednat s teroristy a nepřipustění tak žádných ústupků.

Pokud zmíníme strategii USA respektive současné nástroje politiky USA v boji proti terorismu, tak v boji s mezinárodním terorismem každý prostředek má svůj význam a možnost přispět k boji s terorismem ale taky i své limity. Boj s terorismem vyžaduje používání veškerých existujících prostředků, protože ani jeden z nich samostatně není schopný dosáhnout požadovaného cíle. Proto, že mezinárodní terorismus je mnohotvárný, boj s ním taky musí být veden podobně.³³

Boj s terorismem dle americké strategie zahrnuje:

- *Diplomacii*, která má za cíl přivést v soulad snahy všech zemi najít společné řešení a způsob spolupráce.
- *Legislativní opatření*, která budou schopná soudně stíhat osoby, které spáchaly teroristický čin.
- *Regulaci finančních prostředků*, aby se snížilo nebo zastavilo financování teroristických organizací
- *Použití vojenské síly*
- *Zpravodajské služby*, též důležitou součástí boje s terorismem

Po teroristických útocích z 11. září 2001 na USA, již během několika dnů po útocích začala administrativa amerického prezidenta George Bushe předkládat Kongresu Spojených států návrhy řady zákonů a nařízení, jejichž cílem bylo rozšířit policejní a vyšetřovací pravomoci a zlepšit tak možnosti boje proti terorismu. Následně byl schválen a zaveden zákon tzv. USA Patriot Act.

USA Patriot Act je rozdělen do deseti článků, z nichž je každý dále rozčleněn na jednotlivé sekce. Následující přehled vychází z podrobné analýzy Charlese Doylea vytvořené pro Kongres Spojených států³⁴.

Článek I: Posilování domácí bezpečnosti vůči terorismu

Článek II: Posílení kontrolních procedur

Článek III: Zákon o potírání praní špinavých peněz a protiteroristickém financování

Článek IV: Ochrana hranic

Článek V: Odstraňování překážek vyšetřování terorismu

³³ KOLEKTIV autorů. Praha: *Encyklopedie Světový terorismus od starověku až po útok USA*, Svojtka & Co. 2001, ISBN 80-7237-340-4.

³⁴ DOYLE, Charles. Terrorism: Section by Section Analysis of the USA Patriot Act. In EWING, Alphonse B. *The USA Patriot Act Reader*. New York: Nova Publishers, 2005, s.1-82.

Článek VI: Zaopatření obětí terorismu, ochránců veřejné bezpečnosti a jejich rodin

Článek VII: Zintenzivnění sdílení informací pro zajištění ochrany zásadní infrastruktury

Článek VIII: Posílení trestního práva proti terorismu

Článek IX: Zlepšení zpravodajské činnosti

Článek X: Ostatní

Národní strategie pro vnitřní bezpečnost vydaná 16. července 2002 předložila tři hlavní cíle boje proti terorismu na domácí úrovni:

1. předcházet a zabránit teroristickým útokům na Spojené státy
2. snížit americkou zranitelnost vůči terorismu
3. minimalizovat škody a zajistit obnovu, pokud nějaké útoky nastanou.

V tomto dokumentu byl také vytvořen rámec šesti klíčových oblastí, do kterých byla strategie rozdělena. Jednalo se o následující oblasti, z nichž první tři byly zaměřeny na prosazování prvního cíle prevence terorismu, další dvě na druhý cíl snižování národní zranitelnosti a poslední oblast byla zaměřena na minimalizaci škod a následnou obnovu:

- oblast zpravodajství a varování, která zahrnovala vytvoření integrovaného celovládního přístupu k podmínkám, shromažďování, analýze, předkládání a šíření informací z tajných i otevřených zdrojů;
- oblast zabezpečení hranic a dopravy, která usilovala o zabránění vstupu teroristů a teroristického materiálu do země, a tudíž o vytvoření propojeného systému hraniční kontroly a kontroly dopravních sítí;
- oblast domácí protiteroristické politiky, která byla zaměřena na podpoření pokračujících i nových snah zpravodajských a pořádkových složek o odhalení teroristů a jejich stoupenců, zabránění dalším útokům na Spojené státy a zatčení a odsouzení těchto osob;
- oblast ochrany kritické infrastruktury a klíčových zařízení, která zahrnovala přesné a kompletní vyhodnocení a určení důležitosti jednotlivých součástí infrastruktury Spojených států, a to včetně virtuálních sítí, vytvoření národního plánu ochrany infrastruktury a využití nejlepších analytických a modelovacích nástrojů pro vývoj efektivních řešení pro tuto ochranu;

- oblast obrany proti katastrofickým hrozbám, byla primárně zaměřena na odhalování, obranu a řízení záchranných prací při potencionálním teroristickém použití zbraní hromadného ničení;
- oblast pohotovostní připravenosti a reakce, jejímž hlavním cílem bylo vytvoření jednotného systému minimalizace škod a rychlé koordinace reakce a odpovědi na teroristické útoky i jiné katastrofické události, které mohou nastat³⁵.

3.2 PROTITERORISTICKÁ POLITIKA EU

Bezpečnost Evropské unie a jejich členských států dostala nový impuls, díky teroristickým útokům v USA, Madridu a Londýně bylo jasné, že je naléhavější řešit problém terorismu společně. Problematika Evropské unie z hlediska bezpečnosti má dva aspekty, tyto aspekty jsou v evropském právu zakotveny v legislativě a odděleny, řada složek se musí vzájemně prolínat. Jedná se o vnitřní a vnější bezpečnost. „Záležitosti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku v rámci Evropského společenství se stále naléhavěji ukazovaly, jako nezbytnost ještě před institucionalizací ve Smlouvě o EU z roku 1993“.³⁶

V návaznosti na uvedené skutečnosti v přístupu k hrozbě mezinárodního terorismu klade EU rozhodující důraz zase na tyto směry působení:

- *Posilování mezinárodní spolupráce*
- *Zamezování přístupu teroristů k finančním a jiným ekonomickým zdrojům*
- *Zvyšování připravenosti k prevenci teroristických úderů*
- *Zajišťování bezpečnosti mezinárodní dopravy a zlepšování hraniční kontroly*
- *Zdokonalování schopností nezbytných pro zvládnutí důsledků případných teroristických úderů*
- *Soustředění pozornosti na ty faktory, které usnadňují nábor do teroristických organizací (jde zejména o bariéry a vzájemné předsudky mezi různými kulturami a náboženstvími, dialog mezi kulturami).*

³⁵ National Strategy for Homeland Security. Washington, D.C.: White House, Office of Homeland Security, 2002, s. 3. Dostupný z : <https://www.whitehouse.gov/issues/homeland-security> [cit. 7.1.2016.].

³⁶ PIKNA, B. Praha: *Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie*, Linde 2006, 208s. ISBN 978-80-7201-813-0.

Z uvedeného vyplývá, že Evropská bezpečnostní strategie má v mnohém styčné body s přístupem USA, ale v něčem se liší, a to i výrazněji.

Každopádně lze podotknout, že tyto strategie jsou oficiální. Chtěl bych se také ale zaměřit na neoficiální strategie, které se nikde nedočteme. Zde je zapotřebí sledovat dění v současném konfliktu zejména v Sýrii. Zde již USA „bojují“ proti teroristické organizaci Islámský stát. Je otázka, zda bojují opravdu proti této organizaci, anebo proti režimu syrského prezidenta Bašára Assada.

Politické protiteroristické nástroje

Politické nástroje přijímají k tomu oprávněné orgány EU, k zajištění celkového zvládnání záležitosti, tak že vytyčují cíle a programové úkoly včetně realizačních možností a prostředků. Tyto nástroje přijímá Evropská Rada nebo Rada EU v součinnosti s jinými orgány EU. Jsou jimi většinou akční plány nebo jiné programy. Mají politickou závaznost, pro orgány EU i ve vztahu k členským státům. Na základě těchto nástrojů vydávají příslušné orgány EU právní akty ES/EU. „Politické dokumenty představují věcný základ pro přijetí konkrétních právních aktů ES/EU“.³⁷

Evropská rada na mimořádném zasedání dne 21. září 2001, které se konalo kvůli útokům z 11. září 2001 v USA, přijala „Akční plán boje proti terorismu“. Dále bylo přijato mnoho unijních i komunitárních nástrojů včetně těch politických. Tento plán počítá s posílením spolupráce v oblastech vnitřních věcí a justice, na základě čehož byla Rada evropské unie pro justici a vnitřní věci instruována k přijetí opatření. Mezi důležité úkoly patřila identifikace pravděpodobných teroristů v Evropě.

Politické nástroje přijímají příslušné orgány EU k zajištění komplexního zvládnání úkolů způsobem představujícím vytyčování cílů a programových úkolů. Pokud jde o opatření v boji proti terorismu, přijala EU politické nebo právní nástroje buď výhradně k tomuto specifickému účelu, nebo nástroje, které se terorismu týkají v širších souvislostech. Jedná se o tyto politické nástroje Unie, dokumenty přijaté po 11. září 2001:

1. Základní dokumenty komplexního charakteru, kterými jsou hlavně:

- a) Evropská bezpečnostní strategie

³⁷ PIKNA, B. Praha: *Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie*, Linde 2006, 213s. ISBN 978-80-7201-813-0.

b) tzv. Haagský program s Akčním plánem k jeho provádění

2. Specifické protiteroristické dokumenty, kterými jsou hlavně:

- a) Prohlášení k boji proti terorismu (Madrid)
- b) Akční plán EU na boj proti terorismu
- c) Prohlášení Rady k útokům v Londýně
- d) Strategie EU pro boj proti terorismu s Akčním plánem (2006)
- e) Strategie EU na boj proti radikalizaci a náboru teroristů s AP

3. Zvláštní sektorové dokumenty pro oblast civilní ochrany:

- a) Program solidarity EU (CBRN)
- b) Ochrana kritické infrastruktury proti terorismu.

Právní protiteroristické nástroje

Pokud jde o přijaté právní nástroje, tyto jsou zaměřeny zvláště do oblastí policejní a justiční spolupráce, civilní ochrany a na úsek prevence. Za nejdůležitější právní nástroje Unie zaměřené na boj s terorismem, nebo s ním úzce související, lze považovat hlavně:

- a) Europol
- b) Eurojust
- c) Úmluva EU o právní pomoci ve věcech trestních
- d) Společné vyšetřovací týmy c) Evropský zatýkácí rozkaz
- e) Opatření proti praní peněz
- f) Opatření k určení teroristických organizací a teroristů
- g) Právní nástroje v oblasti civilní ochrany³⁸.

Odlišnosti ve strategii USA a EU

Odlišnosti ve vnímání terorismu mezi Evropskou unií a Spojenými státy se týkají zejména charakteru hrozby a do určité míry její relativní vážnosti, zatímco ve vnímání absolutní vážnosti se oba aktéři shodují. Platí, že v Evropské unii je na terorismus – i po útocích z 11. září 2001, nahlíženo jako na vnitřní hrozbu trestně-právního charakteru, tj. jako na zločin. Terorismus je také pojímán jako vygenerovaná hrozba, spíše než hrozba existenciální. Naproti tomu v USA je terorismus považován za vnější

³⁸ PIKNA, B. Praha: *Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie*, Linde 2006, 213s. ISBN 978-80-7201-813-0.

hrozbu a po 11. září byl transnacionální islamistický terorismus označen za formu války. Kromě toho, za Bushových administrativ byl terorismus interpretován jako existenciální, nevyhnutelná hrozba. Přístup unijních zemí k terorismu nicméně není zcela jednotný, proto bude nejdříve zhodnocen význam vnitroeurovských rozdílů ve vztahu k euroamerické diferenci ve vnímání terorismu. V následujících pasážích pak bude provedeno srovnání trestně-právního přístupu Unie k terorismu s válečným přístupem USA a podrobněji budou pojednány některé dílčí aspekty, které se k této problematice váží. Vzhledem k faktu, že rozdíl mezi pojmáním hrozby jako vnitřní nebo vnější je do značné míry dán historickou zkušeností EU, resp. USA, s terorismem a charakterem hrozby, nebude zde toto téma podrobněji rozpracovááno.

Společné hrozby – podobné přístupy EU a USA

Vnímání povahy bezpečnostních rizik a výčet jednotlivých hrozeb jsou hlavními společnými prvky obou strategií. Z převážné většiny se v této oblasti oba dokumenty shodují. V případě Evropské bezpečnostní strategie je pouze vhodné upozornit na nepatrně vzrůstající význam hrozeb pocházejících zevnitř, tedy vznikajících přímo na území Evropské unie. Toto lze dokumentovat například ve zmínce o buňkách teroristických organizací přímo na území členských států EU či v krátkém oddíle o organizovaném zločinu často majícím své pevné kořeny na evropské půdě. V kontextu celkového výčtu hrozeb jde však spíše o detail. Většina bezpečnostních hrozeb EU, a stejně je tomu i v případě USA, leží mimo hranice domácího území a tam je také nutno zacílit dané aktivity. Pokud se zaměříme na výčet hrozeb v Evropské bezpečnostní strategii a té americké, lze nalézt čtyři korespondující oblasti zájmu. Zhroucené státy, terorismus, šíření ZHN a regionální konflikty jsou explicitně zmíněny v obou dokumentech a z hlediska důležitosti jsou na vrcholu pozornosti bezpečnostních analytiků jak v EU, tak v USA. Kombinace těchto hrozeb je rovněž považována za primární nebezpečí. Shodu je možno nalézt v tématech, kterým je v obou strategiích přičítána poměrně malá důležitost. Konkrétně energetická závislost a ilegální imigrace jsou oblasti, které se zdají být na první pohled pro oba aktéry dostatečně palčivé. V obou případech však o nich panuje jen marginální zmínka a celkově se v obou dokumentech vyskytují značně na okraji zájmu. Obě strategie rovněž v úvodu zmiňují rozdílnost bezpečnostního prostředí na počátku 21. století ve srovnání s riziky, která

plynula z období studenovělečného konfliktu. Vnímají měnící se povahu hrozeb a nutnost reagovat na nové podněty změnou bezpečnostně-strategických aktivit odpovídajících moderním výzvám a cílům. USA i EU vidí do jisté míry jako závažné hrozby přicházející z vnějšího prostředí a shodují se i na nutnosti preventivního jednání s cílem zamezit budoucímu boji proti vzniklým nebezpečím. Konkrétní typy daného jednání, tedy ona koncepční rovina, však již podobné shodě nepodléhají a USA i EU zde přicházejí se dvěma rozdílnými přístupy čelením moderním bezpečnostním hrozbám.

Podíváme-li se na strategické cíle definované EBS, jsou dvěma základními principy evropského přístupu budování zóny bezpečnosti a stability okolo EU a podpora efektivního multilateralismu. Budování zóny bezpečnosti a stability souvisí jistým způsobem s šířením demokratických a tržních principů do třetích zemí, podporou lidských práv a tlumení extrémistických proudů v méně stabilních regionech. Rovněž NBS do jisté míry vnímá šíření těchto hodnot a principů jako jednu ze svých priorit a cestu ke větší stabilitě a globální bezpečnosti. Způsob budování oněch bezpečných zón se však z pohledu EU i USA liší. Evropa, využívající hlavně tzv. soft power, prosazuje spíše dlouhodobější způsob implementace daných hodnot ve třetích zemích. Působí především skrz Evropskou politiku sousedství (ENP), o jejímž konkrétním provádění bude hovořit následující kapitola. Americký přístup, v tomto směru značně rozdílný, přichází s již zmiňovanou regime change policy. Ta je nutně spojena s vojenským zásahem v dané oblasti a oproti ENP je z hlediska stanovených cílů krátkodobě značně efektivnější, nicméně její dlouhodobý efekt lze jen velmi složitě odhadovat. ENP je v tomto ohledu mnohem více orientována do budoucna a její přístupy rovněž více odpovídají principům proklamované prevence. Možnost vojenských zásahů v rámci regime change policy je v NBS výslovně zmíněna v oddíle, který hovoří o nutnosti zasáhnout proti všem, kteří by vědomě pošlapávali univerzálně sdílené hodnoty a představovali svým jednáním globální hrozbu. I přes časté zmínky o žádoucí spolupráci USA s jejich partnery není v NBS zmíněna podmínka souhlasu mezinárodního společenství k případným americkým intervenčním aktivitám. Právě tento unilaterální přístup je jedním z hlavních rozdílů mezi NBS a EBS v boji proti bezpečnostním hrozbám. EBS se proti tomuto vymezuje svým strategickým cílem podpory multilateralismu, což se projevuje především v podmínce nutného mandátu RB

OSN pro veškeré vojenské operace v rámci EBOP. Daný rozdílný přístup obou strategií je bezpochyby dán postavením obou subjektů v mezinárodním prostředí, jejich možnostmi a vojenskými kapacitami³⁹.

Pokud lze jednoduše a stručně sumarizovat, co mají EBS a NBS společného a v čem se navzájem liší, je nutno zmínit téměř stoprocentní shodu ve vymezení bezpečnostních hrozeb a charakteristice bezpečnostního prostředí na počátku 21. století. Rozdíly lze stručně shrnout koncepčním konfliktem ENP a podpory multilateralismu s regime change policy a způsobem prosazování bezpečnostně-politických priorit USA.

3.3 PROTITERORISTICKÁ POLITIKA ČR

Mezinárodní terorismus je od 11. září 2001 právem považován za jedno z největších nebezpečí pro světovou bezpečnost a stabilitu. Česká republika i nadále přikládá boji proti globální teroristické hrozbě a aktivnímu působení na tomto poli v mezinárodním měřítku mimořádný význam. Vláda České republiky zařadila v programovém prohlášení v roce 2002 účast v boji proti mezinárodnímu terorismu mezi priority svého funkčního období. V aktuálním kontextu, který zásadním způsobem relativizoval hranici mezi vnitřní a vnější bezpečností, je vláda České republiky přesvědčena, že multidisciplinárně pojatý Národní akční plán ČR boje proti terorismu je efektivním protiteroristickým nástrojem a také jasnou deklarací schopností země dostát svým závazkům vůči mezinárodnímu společenství⁴⁰.

Při konstrukci hrozby pro ČR je třeba respektovat geopolitickou pozici našeho státu. Ten se nachází v prostoru, který doposud není pro islamisty hlavní oblastí zájmu. V současnosti kladou důraz na nastolení či (v případě Íránu) udržení režimů v tradičním prostoru s muslimským obyvatelstvem a na získání vlivu v západních zemích, kde existují silné islámské komunity, případně na útoky proti státům a jejich občanům, které dominují západní civilizaci (USA, Velká Británie, Francie, Německo atd.) nebo jsou vnímány jako specifickí nepřátelé (např. Izrael, z pohledu některých skupin i Rusko

³⁹ Bezpečnostní strategie EU a USA: I. Charakteristika, společné prvky a zásadní rozdíly. In: *Valka.cz* [online]. Brno: valka.cz, 2010 [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://www.valka.cz/13763-Bezpecnostni-strategie-EU-a-USA-I-Charakteristika-spolecne-prvky-a-zasadni-rozdily>

⁴⁰ SOULEIMANOV, E.: *Terorismus pokus o porozumění*, Knihovna sociologické aktuality, Praha 2010, s. 118-123. ISBN 978-80-7419-038-4.

či Indie apod.).⁴¹

Strategie boje ČR proti terorismu

ČR ve strategii islamismu může sehrát roli státu, v němž bude pozvolna bujet islamismus v souladu s celosvětovými trendy jeho strategie k uchopení moci, i za pomoci zvenčí mj. pomocí islamistických nadací i státu, kde bude připravován teroristický útok na cíle v zahraničí, včetně nákupu zbraní, nebo kde bude realizován teroristický útok.

Z hlediska možného odůvodnění útoku islamistů proti ČR je třeba zmínit především následující skutečnosti:

- Území ČR je hojně navštěvováno turisty z USA, Izraele a Velké Británie, což jsou země, které jsou islámskými teroristy v současnosti vnímány jako nejvíce nepřátelské, případně zde dlouhodobě i trvale pobývají občané zemí, vůči nimž bojují regionální islamisté (především Rusové, vůči nimž mohou zaútočit islamističtí severokavkazští teroristé).
- V ČR viditelně působí židovská komunita a nemalá část jejich příslušníků je vlivná v politické, mediální a kulturní sféře, přičemž tito lidé často (neplatí to však rozhodně pro všechny příslušníky židovské komunity!) razantně hájí soudobé izraelské a americké pojetí války s terorismem.
- V ČR se vyskytují cizinci původem z islámského prostoru, kteří jsou islamisty z jejich mateřských zemí vnímáni jako nepřátelé, např. sekulárně žijící členové neislámských politických formací.
- Z ČR vysílá rádio Svobodná Evropa a jeho odnože (především rádio Fardá).
- ČR je islámskými teroristy vnímána jako relativně významný spojenec Izraele a USA, z jehož území navíc vysílá RFE a ČR zadržuje podezřelé z islámského terorismu (např. Oussamu Kassira).
- Čeští vojáci se zúčastňují misí v zahraničí, které islámští teroristé vnímají jako nepřátelské (Afghánistán, dříve Irák) a je vystavena fatwám, které se týkají USA

⁴¹ KRULÍK, Oldřich. *Terorismus a organizovaný zločin ve střední a východní Evropě*. Brno: Ústav strategických studií Vojenské akademie v Brně, 2002.

a jejich spojenců či „okupantů“ islámských území obecně.⁴²

- ČR je součástí EU, vůči níž jsou islámští teroristé rovněž v nepřátelském poměru, mj. z důvodu nesplnění podmínek, za nichž al-Ká'ida nabídla Evropě příměří po madridských atentátech.
- V ČR se objevují islamofóbní projevy.⁴³

Na základě výše uvedených skutečností Česká republika schválila tyto strategické dokumenty:

- Národní akční plán boje proti terorismu 2002,
- Tento akční plán se dále aktualizoval v letech 2003,2004, 2005 - 2007, 2007 – 2009.
- Strategie boje proti terorismu pro léta 2010 – 2012.

Národní akční plán boje proti terorismu (2004)

Jedná se o dokument, který schvaluje vláda, jde o sumarizaci protiteroristických opatření. V tomto dokumentu se uvádí, že prioritou České republiky je boj proti mezinárodnímu terorismu, dále je zde popsán přístup České republiky k boji proti terorismu. Česká republika se hlásí ke spolupráci s mezinárodními organizacemi jako je EU, NATO, OSN, OECD a další.

Obsahem národního akčního plánu boje proti terorismu jsou tyto body:

1. Aktivní účast na mezinárodním protiteroristickém úsilí.
2. Mezinárodně-smluvní závazky ČR a vnitrostátní legislativní úprava, vztahující se k možnostem boje proti terorismu, se zvláštním zřetelem na problematiku boje proti financování terorismu.
3. Oblast policejní práce a součinnosti Policie České republiky s Armádou České republiky a dalšími subjekty.
4. Oblast práce zpravodajských služeb České republiky.
5. Ochrana informačních systémů.

⁴² Schvaluje terorismus, káže v českých mešitách. *Parlamentní listy*, 2011, Dostupné z : <http://www.prvnizpravy.cz/zpravy/z-domova/schvaluje-terorismus44-kaze-v-ceskych-mesitach/>> staženo 15. 11. 2015.

⁴³ KRULÍK, Oldřich. *Terorismus a organizovaný zločin ve střední a východní Evropě*. Brno: Ústav strategických studií Vojenské akademie v Brně, 2002.

6. Kontrola vývozu a dovozu vojenských zbraní, vybavení, zboží a technologií dvojího užití.
7. Zvýšení bezpečnostních standardů na letištích a na palubách letadel.
8. Civilní ochrana a oblast krizového řízení a integrovaného záchranného systému.
9. Celní, migrační a azylová oblast.
10. Zajištění bezpečnosti zastupitelských úřadů České republiky, jejich personálu a dalších občanů České republiky v zahraničí.
11. Informační a mediální politika.⁴⁴

Bezpečnostní strategie ČR

K zajištění svých bezpečnostních zájmů ČR vytváří a rozvíjí komplexní hierarchicky uspořádaný bezpečnostní systém, který je propojením roviny politické (vnitřní a zahraniční), vojenské, vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatel, hospodářské, finanční, legislativní, právní a sociální. Základ tohoto systému je především v legislativním vyjádření působností a vzájemných vazeb jednotlivých složek (zákonodárné, výkonné, soudní moci, územní samosprávy a právnických a fyzických osob) a jejich vazeb mimo bezpečnostní systém a ve stanovení jejich povinností. Bezpečnostní systém ČR plní funkci institucionálního rámce/nástroje při tvorbě a realizaci bezpečnostní politiky. Základní funkcí bezpečnostního systému ČR je řízení a koordinace činnosti jednotlivých složek odpovědných za zajišťování bezpečnostních zájmů ČR. Zajišťování bezpečnosti ČR nemůže být pouze záležitostí složek, které jsou k tomu výslovně určeny, ale svým právně stanoveným podílem k němu přispívají jak státní orgány a orgány územní samosprávy, tak i právnické a fyzické osoby. Struktura bezpečnostního systému zahrnuje zejména prezidenta republiky, Parlament ČR, vládu, Bezpečnostní radu státu a její pracovní orgány, ústřední správní úřady, krajské a obecní úřady, ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné sbory, záchranné služby a havarijní služby. Za zajišťování bezpečnosti státu a za řízení a funkčnost celého bezpečnostního systému ČR je odpovědná vláda jako vrcholný orgán výkonné moci. Funkční bezpečnostní systém představuje nejen nástroj pro účinné zvládnutí krizových situací vojenského i nevojenského charakteru, ale zajišťuje i prevenci a přípravu na možné krizové situace a jejich včasnou identifikaci a varování.

⁴⁴ Dokumenty. In: *Mvcr.cz* [online]. Praha: ministerstvo vnitra ČR, 2004 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-454055.aspx>

Fungování bezpečnostního systému, výstavba a rozvoj schopností jeho jednotlivých složek, hospodářské a finanční zabezpečení představují dlouhodobý a náročný proces využívající praktických zkušeností jednak z řešení různých krizových situací, jednak ze systematické přípravy (např. formou různých cvičení) a preventivního působení jednotlivých složek. Bezpečnostní systém musí neustále reagovat na měnící se podmínky a změny v bezpečnostním prostředí a vznikající nové hrozby. Z tohoto důvodu je bezpečnostní systém ČR potřeba vnímat jako otevřený systém, který se průběžně přizpůsobuje aktuální bezpečnostní situaci v ČR i ve světě⁴⁵.

Strategie boje proti terorismu pro léta 2010 – 2012

Tato strategie vychází z národního akčního plánu boje proti terorismu, ale protože se celkové pojetí v tomto dokumentu liší, dostal nový název. Cílem dokumentu je popsat základní principy boje proti terorismu v ČR, vystihnout aktuální slabiny bezpečnostního systému ČR. Na rozdíl od Národního akčního plánu, strategie neobsahuje rozpis konkrétních úkolů pro další období. Jelikož některé úkoly z předchozího plánu nebyly splněny, už kvůli meziresortní neshodě nebo, protože sebou nesly bezpečnostní rizika v jiných oblastech. Strategie upozorňuje na existující a přetrvávající problémy, ale konkrétní úkoly nestanovuje⁴⁶.

Tato strategie se zabývá:

1. Zlepšením komunikace a spolupráce mezi subjekty, které jsou zapojeny do boje proti terorismu, pro výkon jejich činnosti chce zkvalitnit podmínky.
2. Ochranou obyvatelstva, kritické infrastruktury a cílů, které jsou potencionálně zranitelné teroristickým útokem.
3. Bezpečnostním výzkumem, vzděláváním a informování veřejnosti ve vztahu ke konkrétním aspektům boje proti terorismu.
4. Prevencí radikalizace ve společnosti a bojem proti náboru do teroristických skupin.
5. Legislativními a mezinárodně-smluvními otázkami.

⁴⁵ *Bezpečnostní strategie ČR 2015* [online]. 1. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015 [cit. 2016-01-06]. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné z:

<http://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015>

⁴⁶ <http://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-454055.aspx>

Co se týče samotného terorismu, tak zde hraje hlavní roli zejména prevence. Právě tato spadá do kompetence zpravodajských služeb ale i dalších bezpečnostních složek. Jako jeden aspekt ze základních předpokladů úspěšného boje proti terorismu je schopnost zpravodajských služeb co nejrychleji a hlavně včas získávat informace o teroristických organizacích. Tzn. jejich financování, aktivity či informace o připravovaných útocích. V podmínkách České republiky bude v budoucnosti i nadále pravděpodobnější vznik teroristických hrozeb, jejichž původ bude hlavně ze zahraničí. Proto je nezbytné sledovat a vnímat podmínky včasné detekce u těchto hrozeb jako snahu o jejich aktivní vyhledávání ještě před perimetrem České republiky ale také Evropské Unie. Vzhledem k celosvětovému rozšíření všech možných teroristických hrozeb bude i nadále důležité doplňovat své vlastní zahraniční aktivity také zejména v oblasti mezinárodní spolupráce. Z pohledu zajišťování a vyhodnocování informací je možné úlohu zpravodajských služeb považovat za prioritní a hlavně možnosti a schopnosti našich zpravodajských služeb je nutné posunout na vyšší úroveň, a to úroveň srovnatelnou se zahraničními partnery. Spolupráce jednotlivých složek a koordinace činností je základem efektivního boje proti celosvětovému terorismu.

Mimo odpovídajícího legislativně – právního prostředí, které je nezbytným rámcem fungování bezpečnostního systému je třeba udržovat také adekvátní kanály pro rychlou a spolehlivou vzájemnou výměnu důležitých informací, průběžně kriticky vyhodnocovat, zda možnosti komunikace a spolupráce odpovídají aktuálním i dlouhodobým potřebám a případně přijmout nezbytná opatření ke zlepšení daného stavu.⁴⁷

Současná rizika hrozící ČR a EU v důsledku islamistického terorismu.

Současná rizika pro EU a potažmo i Českou republiku vidím v dnešní migrační krizi. Tato je podle odborníků důsledek řádění islamistických teroristů na blízkém východě ale i v některých afrických zemích. V těchto vlnách se do Evropy dostávají jak uprchlíci ze zemí, kde probíhají ozbrojené konflikty, ale také v převážně většině ekonomičtí migranti a v neposlední řadě je nutno zmínit bojovníci islámského státu. Podle neoficiálních zpráv se v uprchlické vlně skrývají bojovníci tzv. Islámského státu

⁴⁷ *Strategie České republiky pro boj proti terorismu pro rok 2013*. In: . Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2013, ročník 2013, III. 30s.

(ISIL), kdy těchto je již v Evropě údajně víc než 450 000 a z toho je jich údajně 80% aktivních. Ostatní se mají skrývat mimo dosah velitelů ISIL. Toto je hlavní riziko pocházející z migrační krize.

Mezi migranty se objevují zejména občané zemí jako je Afghánistán, Írák, Sýrie, tito se do Evropy dostávají přes balkánskou migrační cestu. Začíná v Turecku, odkud vede přes Egejské moře do Řecka, nebo na řecké ostrovy, nacházející se v blízkosti Turecka (zejm. Lesbos, Kos). Dále z Řecka migranti pokračují mimo území Evropské unie i Schengenského prostoru přes státy Balkánského poloostrova, konkrétně skrz Makedonii a Srbsko. Jejich cesta směřuje zejména do západních vyspělých zemí jako je Rakousko, Německo, Francie, země Beneluxu, VB ale také severské země jako je Švédsko a Norsko. Pouze Německo přijalo do konce roku 2015 přes 1 000 000 migrantů. Nutno dodat, že ne všichni jsou řádně registrováni a jejich pohyb není nikým monitorován. Právě toto se podle mého pohledu jeví jako největší bezpečnostní hrozba⁴⁸.

Dalším bezpečnostním rizikem v souvislosti s migrační krizí a špatnou migrační politikou EU vidím v tom, že se zvedá nevole občanů proti migrantům. Zejména po Silvestrovských útocích v německém Kölnu a dalších německých městech. Zde již organizovaní migranti napadli přes 150 německých žen (a to pouze v Kölnu), kdy jejich útoky měly sexuální podtext a následně své oběti okradli o cennosti. Vzápětí se objevili zprávy o tom, že Švédská policie tajila další útoky na ženách, kterých se dopustili migranti ve Švédsku. To samé se potvrdilo i ve Velké Británii. Nejedná se však o jednotky útoků ale celou řadu. Už v německém Mnichově zakázali vstup imigrantům do veřejných plaveckých bazénů, neboť i zde se stupňovali útoky zejména na ženy. V důsledku těchto událostí z pozadí vystupují zejména extrémistická hnutí a pravicové extrémistické politické strany, a dochází k rozdělení názorů v evropské populaci. Toto umocňují také politické elity EU, které stále svým občanům vštěpují svoje již otřepané

⁴⁸ Stovky tisíc bojovníků tzv. Islámského státu infiltrují Evropu, zjistil novinář. In: *Tydeník občanského práva. parlamentnilisty.cz* [online]. Praha: TOP Týdeník Občanské Právo. Dynamic Views, 2015 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z: <http://tydenikobcanskepravo.parlamentnilisty.cz/2016/01/stovky-tisic-bojovniku-tzv-islamskeho.html>

klišé o solidaritě, soucítění a dalších pro někoho nesmyslných věcí ve prospěch migrantů.

Těmito problémy zmítaná Evropa již není ten stabilní kontinent, kdy vyvolaný rozruch mohou teroristé snadno využít ve svůj prospěch. V souvislosti s tímto bych chtěl upozornit na varování tureckého novináře pracujícího pro deník Al Ahram pana Mehmeta Akhula přinesl autentické svědectví o plánech a jejich realizaci přímo z centra bojů takzvaného Islámského státu z oblasti střední Sýrie. Zde rok a půl působil pod jménem Mohamed Akhe jako bojovník tzv. Islámského státu.

Sám označuje tzv. Islámský stát (ISIS) jako podvod řízený zahraniční tajnou službou. Ve vedení ISIS jsou lidé trénováni v zahraničí a někteří dokonce i takoví, co byli už zatčeni americkými vojsky v Iráku a později propuštěni. Jejich identita je poměrně málo známá a těžko zjištělná. Uprchlíká krize je podle Akhula organizovanou válkou připravovanou ISIS na převezení armád ISIS do Evropy. Všechny akce s dětmi a ženami jsou zastírací manévr, který má uklidnit veřejné mínění v Evropě a zvednout vlnu solidarity. Cílem mají být samozřejmě nejvyspělejší ekonomiky EU. Bojovníci ISIS mezi sebou komunikují prostřednictvím mobilních GSM telefonů v síti Spojených Arabských Emirátů Etisalat, které mají zaplacené přímo z ISIS. Tím je také vyřešena záhada, jak mohli takzvaní chudí uprchlíci komunikovat mezi sebou z moderních smartphonů celé týdny v roamingovém režimu, přičemž neměli peníze údajně na nic. Příkazy a velení jde přes velitele skupin, které tvoří převážně obyvatelé Sýrie a Iráku a jedna skupina je vedena třemi muži, za předpokladu, že jsou na jednom místě. Proto se takzvaní uprchlíci domáhali sami rozhodovat, kde budou umístěni. Jejich taktika má začít takzvanou guerillovou válkou, což je v podstatě partyzánský způsob boje a to bráněním veřejnému pořádku, infiltrací domácího obyvatelstva a kontaktem s již žijícími skupinami v EU.

Akhul podrobně popsal organizační strukturu bojovníků tzv. Islámského státu (ISIS) v Evropě. Takzvaní uprchlíci z válečných oblastí jsou ve skutečnosti bojovníci

ISIS, maskovaní rodinami a dětmi, kteří navazují kontakty s již existujícími strukturami, které v Evropě již působí⁴⁹.

⁴⁹ Stovky tisíc bojovníků tzv. Islámského státu infiltrují Evropu, zjistil novinář.
In: *Tydeník občanského práva. parlamentní listy.cz* [online]. Praha: TOP Týdeník Občanské Právo. Dynamic Views, 2015 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z:
<http://tydenikobcanskepravo.parlamentnilisty.cz/2016/01/stovky-tisic-bojovniku-tzv-islamskeho.html>

ZÁVĚR

I když se ve sdělovacích prostředcích mluví o válce proti terorismu, je důležité si uvědomit, že z právního hlediska terorismus nespadá pod válečný stav, neznamená vojenskou agresi ani nepřátelský stav v mezinárodních vztazích. I když členové teroristických skupin nenosí uniformy a nehájí zájmy určitého území, věří, že jsou obránci islámského „království“ a že vedou skutečnou válku proti Západu. Tito lidé jsou nepochybně organizováni jako v armádě, a jako v armádě se chovají, vydávají a přijímají tajné rozkazy s různými taktikami útoků na nepřítele. Přesto je ale obtížné přijmout, že terorismus, k němu patří brutálnost a masakry, je ve skutečnosti formou války. Když se ale ohlédnou zpět do minulosti, tak se jedná o formu, která nikdy neměla úspěch, ať už byla vedena nenávistí, mstou nebo ztrpkostí. Stav národa je vždy dán cestou, kterou do té chvíle prošel. To, že země západního kulturního světa patří k těm bohatším, je dáno vývojem. Dějiny ukázaly, že stát nebo společenská skupina, která se uchýlila ke krutému násilí vůči civilistům, protože měla dojem, že její zájmy jsou přehlíženy, tímto způsobem v mnoha případech skončila svou existencí. V důsledku obrany tradičních hodnot sahají teroristé po zbraních hromadného ničení, o kterých si myslí, že jako jediné dokáží zastrašit společnost přivyklou na únosy letadel a výbušniny v automobilech. V tomto směru učinil mezinárodní terorismus náhlý a významný skok ve své strategii a taktice, aby se vyrovnal dominantní americké ozbrojené síle. Nezbývá než věřit, že tato strategie a taktika nakonec budou sebevražedné. Ale pokud USA a jejich tajné služby povedou stále stejnou politiku jako doposud, tak se obávám, že terorismus nebude jen tak lehce ze světa vyhuben. Můj osobní názor je takový, že terorismus z 95% živí USA svým vyzbrojováním různých radikálních skupin, svojí „neomylnou politikou“, svojí rádoby nadřazeností. V neposlední řadě také tím, jak upřednostňuje svoje ekonomické zájmy a schovává je za boj pro demokracii, lidská práva apod. USA by se neměly vměšovat do vnitřní politiky ostatních států, neboť snad ve všech případech, kdy se USA snažily v jiných zemích nastolit mír a snažily se svrhnout nepřátelský „Zlý“ režim a nastolit „Demokracii“, tak vždy to přineslo více škody než užitku. Samozřejmě bylo jasné, že to ve všech případech byl mocenský boj o ropu, jiné nerostné bohatství, zbrojení či podobné zájmy. Nikdy nešlo čistě o svobodu. Dokud se toto nezmění, tak islamistický terorismus bude stále ohrožovat zejména civilní obyvatelstvo na celém světě. Myslím si, že samotná Evropa by se měla odpoutat

od agresivní politiky USA a měla by razantně vyřešit zejména dnešní „uprchlickou krizi“. Osobně jsem přesvědčen o tom, že v této vlně se skrývá pro Evropu to pravé nebezpečí ve formě islamistického teroru, kdy však generalitou EU je tato situace velice zlehčována a Evropa opět ukazuje svojí malost a slabost. Dle tajných služeb států EU již v migrační vlně do Evropy přišlo minimálně 5000 bojovníků islámského státu. Neoficiální zprávy hovoří až o 450 000 bojovníků IS. Evropa k tomuto problému přistupuje laxe a vše nasvědčuje tomu, že islamističtí teroristé neřekli ještě poslední slovo. Problém spočívá v tom, že Evropa je tak solidární, velkorysá a až příliš demokratická pro přicházející zlo.

V této práci jsem se snažil čtenáři osvětit hrozbu islamistického terorismu a strategii západních zemí v boji proti terorismu. Vše, co bylo zmíněno v této práci, se opírá o oficiální legislativu vycházející z politického systému „Západních zemí“. Nedokáží však vlastními slovy popsat nynější podobu Evropy. Nechápu počínání evropských politických špiček a jejich postojů k dnešní reálné hrozbě islamistického terorismu, která se zjevně přesouvá z blízkého východu na evropský kontinent v podobě „Migrační vlny“.

Vím, co znamená pojem solidarita! Rozumím, že člověk musí, nebo by měl pomáhat jinému člověku v nouzi. Ale také jsem realista a mám pud sebezáchovy. Tím jsem chtěl naznačit, že pomoc od Evropanů nemůže přijít za každou cenu, zejména za tu nejvyšší, což je sebedestrukce.

Bohužel evropští politici k danému problému přistupují zcela opačně. Za každou cenu musí být solidární. A proč? Snaží se tím např. francouzští politici odčinit útrapy spojené s historickou kolonizací afrických států jako je Alžírsko a Maroko spojenou s vyvražďováním místních domorodců, nebo snad Němci chtějí odčinit krveprolití I. a II. světové války? Nebo v tom hrají hlavní roli peníze? Každopádně v tom vidím něčí snahu zcela ochromit chod Evropy.

Vytrácí se zde demokracie. Média zkreslují informace, zatajují běsnění muslimských imigrantů na území Evropy, samy Vlády evropských zemí cenzurují páchané násilí na evropských ženách. Vrcholní politici se bojí nazývat problémy spojené s touto masivní migrací pravými jmény (tzn. říkat pravdu), a pokud to někdo udělá, je ihned označován za populistu, xenofoba popř. za pravicového extrémistického radikála. Evropská politická elita diktuje svým občanům, jak se k této problematice

bude stavět a neposlouchá názory svých občanů (voličů) a právě tyto důvody zlomí Evropě vaz. A až dojde na avizované černé scénáře, že islamističtí bojovníci zaútočí na evropské půdě, tak se musíme připravit na těžký boj s fanatismem, zlobou a nenávisť abychom ubránili svoje hodnoty, pro které žijeme a kterým věříme.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

BERÁNEK, Ondřej. *Islamismus a arabská povstání - transformace nebo kontinuita? Svět kolem nás: Nový orient*. Praha: Academia, 2014.

EICHLER, J.: *Terorismus a války v době globalizace*, 2 doplněné vydání, Nakladatelství Karolinum, Praha 2010, ISBN 978-80-246-1790-9.

HÜBSCH, Hadayatullah. *Fanatičtí bojovníci ve jménu Alláha, kořeny islámského teroru*. Praha: Naše vojsko, 2002. 41s. ISBN 80-206-0609-2.

KOLEKTIV autorů: *Encyklopedie Světový terorismus od starověku až po útok USA*, Svojtka & Co. Praha, Praha 2001, ISBN 80-7237-340-4.

KRULÍK, Oldřich. *Terorismus a organizovaný zločin ve střední a východní Evropě*. Brno: Ústav strategických studií Vojenské akademie v Brně, 2002.

LUNDE, Paul. *Islám*. 2. Londýn: Dorling Kindersley Limited, 2002. 22s. ISBN 80-242-1093-2.

MAREŠ, M.: *Terorismus v ČR*, Centrum strategických studií, Brno 2005, ISBN 80-903333-8-9.

MIKA J, O.: *Současný terorismus*, Nakladatelství Triton, Praha 2003, ISBN 80-7254-409-8.

MÜLLER, Z. *Islám a islamismus: dilema náboženství a politiky*. Praha, 2010. ISBN 978-80-200-1818-2

PIKNA, B. Praha: *Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie*, Linde 2006, 208s. ISBN 978-80-7201-813-0.

SOULEIMANOV, E.: *Terorismus pokus o porozumění*, Knihnice sociologické aktuality, Praha 2010, s. 118-123. ISBN 978-80-7419-038-4.

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

Armadinoviny.cz

RAJKOVIČ, Ondrej. IS-Islámský stát. *www.armadinoviny.cz* [online]. Praha: armadinoviny.cz, 2014, 29.9.2014 [cit. 2016-01-07]. Dostupné z: <http://www.armadinoviny.cz/is-islamsky-stat.html>

Bbc.com

Iraq crisis: Fighting in Tikrit after 'caliphate' declared. In: *bbc.com* [online]. London: BBC, 2014 [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-28092840>

Ceskenoviny.cz

Bombové útoky na mešity v Saná si vyžádaly desítky mrtvých. *Ceskenoviny.cz* [online]. Praha: ČTK, 2015, 25.3.2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/bombove-utoky-na-mesity-v-sana-si-vyzadaly-desitky-mrtvych/1195159>

Eurozpravy.cz

Islámský stát se přihlásil k útokům na letadlo s ruskými turisty. *Eurozpravy.cz* [online]. Praha: Active Solutions s.r.o., 2015, 31.10.2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: <http://zahranicni.eurozpravy.cz/afrika/135808-islamsky-stat-se-prihlasil-k-utoku-na-letadlo-s-ruskymi-turisty/>

Lidovky.cz

Atentát IS v Bejrútu si vyžádal 41 mrtvých a 200 zraněných. *Lidovky.cz* [online]. Praha: MAFRA a.s., 2015, 20.11.2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/atentat-v-bejrutu-si-vyzadal-23-mrtvych-a-100-zranenych-f97-/zpravy-svet.aspx?c=A151112_181810_In_zahranici_ELE

Teroristické útoky na šesti místech v Paříži minutu po minutě. *Lidovky.cz* [online]. Praha: MAFRA a.s., 2015, 14.11.2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/teroristicke-utoky-na-sesti-mistech-v-jednu-noc-pariz-je-v-soku-pvs-/zpravy-svet.aspx?c=A151114_135607_In_zahranici_mct

Mvcr.cz

Dokumenty. In: *Mvcr.cz* [online]. Praha: ministerstvo vnitra ČR, 2004 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-454055.aspx>

Novinky.cz

Atentáty v Libyi mají 45 obětí, jsou odvetou za nálet. *Novinky.cz* [online]. Praha: Borgis a.s., 2015, 20.2.2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/362200-atentaty-v-libyi-maji-45-obeti-jsou-odvetou-za-nalet.html>

Parlamentilisty.cz

Schvaluje terorismus, káže v českých mešitách. *Parlamentilisty.cz*, 2011, Dostupné z : <http://www.prvnizpravy.cz/zpravy/z-domova/schvaluje-terorismus44-kaze-v-ceskych-mesitach/>> staženo 15. 11. 2015

Prvnizpravy.cz

Tureckem otráslly pumové útoky, u hranic se Sýrií zemřely desítky lidí. *Zpravy.idnes.cz* [online]. Praha: MAFRA a.s., 2013, 11.5.2013 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/pumove-utoky-v-tureckem-reyhanli-dq8-/zahranicni.aspx?c=A130511_152523_zahranicni_ert

Rozhlas.cz

Putin obvinil Ankaru ze spolupráce s IS. Je to pomluva, tvrdí turecký prezident. *www.rozhlas.cz* [online]. Praha: Český rozhlas, 2015, 1.12.2015 [cit. 2016-01-07]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/svet/_zprava/putin-obvinil-ankaru-ze-spoluprace-s-is-je-to-pomluva-tvrdi-turecky-prezident--1559608

Tyden.cz

Islamisté zabili na Sinaji až desítky egyptských vojáků. *Tyden.cz* [online]. Praha: EMPRESA MEDIA a.s., 2015, 1.7.2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/afrika/islamiste-zabili-na-sinaji-az-desitky-egyptskych-vojaku_347843.html

Tydenikobcanskepravo.parlamentnilisty.cz

Stovky tisíc bojovníku tzv. Islámského státu infiltrují Evropu, zjistil novinář. In: *Tydenikobcanskepravo.parlamentnilisty.cz* [online]. Praha: TOP Týdeník Občanské Právo. Dynamic Views, 2015 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z: <http://tydenikobcanskepravo.parlamentnilisty.cz/2016/01/stovky-tisic-bojovniku-tzv-islamskeho.html>

Valka.cz

Bezpečnostní strategie EU a USA: I. Charakteristika, společné prvky a zásadní rozdíly. In: *Valka.cz* [online]. Brno: valka.cz, 2010 [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://www.valka.cz/13763-Bezpecnostni-strategie-EU-a-USA-I-Charakteristika-spolocene-prvky-a-zasadni-rozdily>

Vlada.cz

Bezpečnostní strategie ČR 2015 [online]. 1. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015 [cit. 2016-01-06]. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015>

Vojenskerozhledy.cz

HODNÝ, Jiří. Islamisté online. *Vojenské rozhledy* [online]. Brno: Univerzita Obrany, 2009 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/islamiste-online>

Whitehouse.gov

National Strategy for Homeland Security. Washington, D.C.: White House, Office of Homeland Security, 2002, s. 3. Dostupný z: <https://www.whitehouse.gov/issues/homeland-security> [cit. 7.1.2016.].

Wikipedie.cz

Wikipedie: Islámský stát [online]. 2011, 26. 11. 2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Isl%C3%A1msk%C3%BD_st%C3%Alt

Ynetnews.com

Al-Qaeda. In: *Ynetnews.com* [online]. Israel: Wibbitz, 2011 [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: <http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-3478471,00.html>

Zpravy.idnes.cz

V tuniském letovisku zaútočil terorista, zemřely desítky lidí. *Zpravy.idnes.cz* [online]. Praha: MAFRA a.s., 2015, 26.6.2015 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: [pravy.idnes.cz/utok-na-hotel-v-tuniskem-sousse-dnj/zahranicni.aspx?c=A150626_133940_zahranicni_ert](http://zpravy.idnes.cz/utok-na-hotel-v-tuniskem-sousse-dnj/zahranicni.aspx?c=A150626_133940_zahranicni_ert)

OSTATNÍ ZDROJE

DANICS, Š. A TUČEK, L. *Opravdu rozumíme současné epidemii sebevražedných teroristických útoků?* Vojenské rozhledy č.2/2008. s.18-30.

DOYLE, Charles. Terrorism: Section by Section Analysis of the USA Patriot Act. In EWING, Alphonse B. *The USA Patriot Act Reader*. New York: Nova Publishers, 2005, s.1-82.

RICOLFI Luca, CAMPANA Paolo. *Suicide missions in the Palestinian area: a new database*. International Peace Research Institute, Oslo, 2004.

SCHWEITZER, Yoram. *Suicide Terrorism: Development and Characteristics, ICT, Herzliya*, Israel 21. 2., 2000 [přednáška na mezinárodní konferenci Countering Suicide Terrorism]

Strategie České republiky pro boj proti terorismu pro rok 2013. In: . Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2013, ročník 2013, III. 30s.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Martin Žilka

Obor: Bezpečnostní studia

Forma studia: Kombinovaná

Název práce: Islamistický terorismus jako bezpečnostní hrozba

Rok: 2016

Počet stran textu bez příloh: 46

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 11

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 19

Počet ostatních zdrojů: 5

Vedoucí práce: Doc.Ing. Štefan Danics, Ph.D